

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izvenredni modelje in prazniki.

Inserati: do 9 peti vrt 1 D, od 10—15 peti vrt 1 D 50 p, večji inserati peti vrt 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic peti vrt 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrt 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust je pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vračanje glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritiščno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, L. nadstropje

Posiljanje sprotoma je odobreno in sedmice frankovano.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.
V inozemstvu 65 par = K 2.60.
Polnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:			V inozemstvu:		
celoletno naprej plačan	D 90—		celoletno	D 150—	
polletno	45—		polletno	75—	
3 mesečno	22.50		3 mesečno	38—	
1	7.50		1	15—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vodno „Slov. Narod“ po nakazni.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

K ekspoziciji železniškega ministra.

Železniški minister Andrija Št. nič je v parlamentu podal drastično sliko desolantnih razmer na naših železnicah. Z odkritosrčnostjo, ki je vredna vse pohvale, je priznal, da se nahajajo naše železnice tik pred katastrofo. Govoril je odkrito in naštel je po vrsti vse vzroke, ki so zakrivali naravnost obupne razmere, ki vladajo danes v železniškem prometu. Nismo stenografskega zapisnika o njegovem govoru, na razpolago nam je samo ekscerpt njegovih izjav, a že iz tega ekscerpta je razvidno, da se je minister Stanič skušal poglobiti v vprašanje našega prometa in poiskati vse vzroke, ki so krivi, da je položaj v našem železniškem prometu danes že tako kritičen, da lahko nastopi katastrofa že jutri. Kot glavne vzroke železniške krize je navajal med drugim: nomanjkanje premoga, trile železniške pragove, ki zavirajo promet, pomanjkanje lokomotiv, osebnih in tovornih vozov, nezadostna denarna sredstva, ki jih ima na razpolago železniška uprava, delna nesposobnost železničarskega osebja in neenotna organizacija železniške službe.

Ta izjava g. ministra odgovarjajo dejanskemu stanju, vendar pa se nam ne zdi popolna, vsaj v kolikor jih imamo v ekscerptu na razpolago: zato smatramo za svojo dolžnost, da jih izpopolnimo z našimi, dokaj zanesljivimi informacijami. Splošno je znano, tudi železniški minister sam to priznava, da je ena glavnih ovir, da se ne more železniški promet razvijati tako, kakor je treba, nedostajanje lokomotiv in vagonov na vseh koncih in krajih, ki ni absolutno ničesar storila, da bi povečala ali pa vzdržala železniški park vsaj na isti višini, kakor ga je prevzela ob prevratu. Prva naloga železniške uprave bi bila, da bi skrbela za gromotna sredstva, ki so neobhodno potrebna za najnujnejše investicije. Dočim je Nemčija v letu 1920/21, določila 20 milijard za železniške investicije in le v tem času nabavila 6800 lokomotiv, 7700 osebnih voz, 8300 službenih voz in 194.000 tovornih vagonov, dočim je Češkoslovaška v isto svrhu porabila 25 milijard ter sta v isti namen žrtvovali preteklo leto Avstrija 3.7 milijard, Madžarska na 1.3 milijard, je bila naša železniška uprava v tem oziru daleč neaktivna ter ni ukrenila za obnovo ali izpopolnitev železniškega parka malodane nič. Od prevrata sem, torej polna tri leta, ni nabavila nobenih novih lokomotiv, nobenih novih osebnih niti tovornih vagonov

A ne samo to. Skrbela ni niti zato, da bi se popravili stari vagoni in stare lokomotive, ni se potem čuditi, da so se prometne razmere od prevrata sem dnevno slabšale in da stojimo sedaj pred nevarnostjo, da bo nekega lepega dne snih obustavljen ves promet po naših državnih železnicah.

Danes je polovico vseh lokomotiv in 16.000 vagonov pokvarjenih. Ob prevratu smo prevzeli na tisoče in tisoče železniških voz, ki niso bili za porabo in so bili potrebni popravila. Že takrat je bila potrebna železniška delavnica. Ako bi imela naša železniška uprava količnik inicijative in količnik smisla za čim najskorajšnjo konsolidacijo razmer, bi morala že takrat

bi se v naši državi ustanovilo toliko delavnic, da bi lahko prevzele popravila vseh lokomotiv in vagonov ter jih v doglednem času tudi izvršile. V tem pogledu se ni storilo ničesar. Ostalo je vse pri starem. V celi državi imamo samo tri delavnice in sicer delavnico Južne železnice v Mariboru, delavnico državnih železnic v Zagrebu in delavnico državnih železnic v Nišu. Od vseh teh delavnic pa je porabna in kolikor toliko moderno opremljena edino delavnica Južne železnice v Mariboru, dočim sta delavnici državnih železnic v Zagrebu in Nišu omejeni na tako majhen obrat, da resno niti ne prihajate v poštev. Ker je delavnica v Mariboru last privatne družbe, lahko smelo trdimo, da državna železniška uprava snih nima niti enega takšnega obrata, ki bi vsaj deloma odgovarjal potrebam in zahtevam sedanega železniškega prometa. Ako bi bili na čelu železniške uprave strokovnjaki vsaj povprečne kakovosti, bi morali že zdavnaj uvideti, da je takšno stanje nevarljivo in da je treba napraviti v Jugoslaviji vsaj štiri do pet velikih, najmodernejše urejenih delavnic, ki bi vsaj deloma lahko sproti izvrševale vsa potrebna popravila pri železniškem parku. Med tem so potekla tri leta in žele sedaj so prišli na misel, da je treba v tem oziru nekaj ukreniti. Železniška uprava je menila, da ji bo pomagano in da je situacija rešena, ako ustanovi eno delavnico. In zasnovala je delavnico v Bosanskem Brodu. To bi seveda samo karšila v morju in nekvarjeni vagoni in izranžirane lokomotive bodo kakor doslej, polne železniške tise ter zavirale in končno tudi onemogočile železniški promet.

Ker popravilnih lokomotiv in vagonov pod takimi razmerami ni bilo mogoče popravljati doma, jih je

želez. uprava, hočeš — nočeš — morala pošiljati v popravilo v inozemstvo, ako ni hotela, da bi nekega dne kar sam od sebe zastal ves promet. Pošiljala je te vagono v popravilo v Avstrijo, Madžarsko in Češkoslovaško. Sprva so v inozemstvu prav radi sprejemali naša naročila in jih tudi efekturali. Tako smo dobili lepo število popravljenih lokomotiv in vagonov iz inozemstva ter z njimi vsaj deloma vzdržali promet na potrebni višini. Toda v zadnjem času je nastal v tem pogledu preokret. Tako v Avstriji, kakor v Češkoslovaški in Budimpešti so se jeli braniti naših naročil. In vzrok? Informirali smo se in izvedeli, da zato, ker je naša železniška uprava skrajno slab plačnik. Danes n. pr. stoji v Budimpešti popravljenih 48 naših lokomotiv in 600 vagonov, a jih madžarska delavnica noče izročiti, ker nima, vsaj tako pravi, nobenih garancij.

cilj, da bi dobila za reparac. dela plač.

Ker torej ne skrbimo za potrebo izpopolnitev železniškega parka — tistih par sto vagonov in lokomotiv, ki smo jih baje pravkar dobili iz Nemčije, ne more trajno zboljšati naših prometnih razmer — ker naše delavnice ne morejo zadostiti vsem zahtevam in ker nečemo v inozemstvu več sprejemati potrebnih popravil naših strojev in vagonov, je jasno, da ni daleč dan, ko bo ves železniški promet običaj na mrtvi točki. Že sedaj zavzemajo pokvarjeni vozovi in lokomotive dober del železniških tirov ter so eden neposrednih vzrokov, da se ne more promet tako, kakor je treba. Čim več bo teh voz in lokomotiv na tirih, tem počasneje in težavneje se bo razvijal promet, dokler ne bo docela zastal. Pri tem igrajo važno vlogo še drugi momenti, o katerih bomo še posebej govorili.

Sokolstvo!

Sokolsko društvo na Wilsonovem trgu v Zagrebu je z dopisom z dne 18. januarja 1922 naznanilo podpisano starišinstvo, da „ovime listuamo iz Jugoslovanskega Sokolskega Saveza“. — Sklepno je v dopisu izražena prošnja na starišinstvo, naj to izvoli na znanje primiti.

Je li tako sklenilo društvo na svojem običnem zboru, ali to sklenilo društveni odbor sam, tega ne vemo; resnica je, da stojimo pred žalostnim dejstvom, ki za enkrat zaključuje dolgotrajno in mučno takozvano zagrebško afero.

Sokolsko društvo na Wilsonovem trgu v Zagrebu je svoje obširno spomenico, kjer izkruša utemeljiti svoj usodni korak, prej sporočilo javnosti, priobčivši jo v 565. številki „Hrvata“ z dne 19. januarja 1922, preden jo je prejel starišinstvo Saveza in preden je moglo ob izključitvi javnosti razpravljati o njej. Čeprav je zadeva strogo in eminentno notranja zadeva sokolske organizacije. Društvo se je izognilo naše pravilne službene poti in sokolske discipline, ker je preskočilo — kakor že prej v preminih slučajih — svojo župo ter je smatralo za svoj korak ugodno, ako zamenja pot službe in discipline z mnenjem in s predhodnim sodelovanjem politične javnosti.

Iste metode se je poslužilo isto društvo tudi pred glavno skupščino v Osijeku, ko je svoje resolucije prej priobčilo v političnem časopisu, preden so bile najavljene starišinstvu in preden je mogla skupščina o njih razpravljati in sklepati.

V današnjem primeru torej ne more podpisano starišinstvo storiti nič drugega nego da — zbrano na svojih seji dne 23. ja-

nuarja 1922 — soglasno jemlje zgoraj citirani sklep na znanje in Sokolsko društvo na Wilsonovem trgu v Zagrebu črta iz seznama svojih društev. Isto bo morala storiti tudi župa Zagreb.

O tem obveščamo vse župe in vse članstvo s pripomnjo, da se je imenovano društvo že dolgo pred tem formalnim izstopom samo izključilo iz Saveza, ker že dve leti ni izpolnjevalo nasproti centrali svojih organizacijskih dolžnosti.

Čeprav bi se torej Savez že iz tega razloga lahko poslužil mnogo preje skrajnega disciplinarnega sredstva, da neokrnjeno očuva avtoriteto in sokolsko disciplino — tega temelja se naše organizacije — vendar tega nismo storili, ker smo pričakovali, da zmaga na Wilsonovem trgu v Zagrebu treznost in stvarnost, ki naj bi zajela valovom politične strasti in nesokolske razpačenosti čustev pot v posvečene prostore vzvišene sokolske misli!

Izjavljamo, da smo si ves čas razpletka te afere resno in bratski prizadevali z vsemi možnimi sredstvi in z vsemi močmi pomiriti duhove in naravnati razdralno in vsak napredek oviraločo delo na pot pozitivnega ustvarjenja in sokolskega sožitja — toda zadnji akt te trde preizkušnje sokolske zavesti ni morale nas je, žal, preprečil, da smo bili v zmoti!

Delanje govori, da prav tem času, ko se pripravljamo na I. jugoslovanski vsesokolski zlet, ni več v sokolskem katastru Wilsonovega trga in da so se naši dosedanjí bratje Sokoli s tega trga samovoljno prekrstili v gospode, ki hoče hoditi svoja pota in imeti svojo usodo v znamenju in v mejah plemenske razcepljenosti!

Namera te razcepljenosti je planila izrazito na dan v IV. resoluciji Wilsonovega trga, ki je zahtevala od Saverne glavne skupščine in Osijeku zopetno vzpostavitev treh plemenskih sokolskih zvez: Hrvatske, srbske in slovenske. Hotela je, da se ponizamo in vsjav svobode in njenih dobrih in tesne meje predvojnih razmer ter da vržemo izpred nasnega sokolskega pogleda in iz velikih naših nalog silno, pa tudi burne bodočnosti dopolnjevalnega in osvobodilnega dela najvišje ideale državnega in narodnega jedinstva! Vsa skupščina v Osijeku je to zahtevo odklonila. Po okuza biva sokolske ideje, ki kaže vsaki plemeniti duši pot le naprej in navzgor, ni nobenemu Sokolu in nobeni Sokolici omogoče kreniti v nizave nazaj, ako in ker stremi vsaki individualnosti vsa njena moralna in fizična svojina, gnana in dvignena od sokolske volje, k popolnosti in dovršenosti. To toliko manj, ker smo že izza 16. januarja 1919 na prvem sestanku za ujedinitenje Sokolstva, ki se je vršil v Zagrebu, vezani z bratsko sokolsko besedo, da poznamo le eno domovino in v njej le eno Sokolstvo!

Ujedinjenje našega do pred vojne plemenske razcepljenega Sokolstva so se potem soglasno prevedlo na vidovdanskem Sokolskem Saboru dne 28. junija 1919 v Novem Sadu in je bilo ponovno potrjeno na skupščini v Mariboru dne 30. avgusta 1920 in v Osijeku dne 30. junija 1921.

Ali moramo, smemo in hočemo danes samo na voljo gospodov na Wilsonovem trgu v Zagrebu govoriti drugače?

Držeč se osnovnih sokolskih načel v vprašanju narodnosti in naroda, kakor jih je ugotovil Tyrš, smo postali po evoluciji Jugosloveni, in — gledajoč v bodočnost — smo se postavili na stališče jugoslovanskega realizma, pa smo in ostanemo Jugosloveni!

In sklenilo se na zaključke vidovdanskega sabora v Novem Sadu leta 1919, na resolucije mariborske (1920) in osiješke skupščine (1921), moramo ponovno podariti, da stojimo neizprosno in dosledno na načelu narodnega ujedinjenja in državnega jedinstva! V tem širokem okviru, ki očrta vse naloge, dolžnosti in odgovornosti sokolskega pozitivnega ustvarjanja, ima vsak pripadnik sokolske organizacije in vsaka sokolska enota dovolj prilike in dovolj prostora, da svobodno razvija vse svoje moralne in fizične sile brez ozira na plemo, vero in stadi, toda v duhu napredka, demokratizma in socialne pravičnosti, stremč za povzdigo lastne in slovanske kulture na poti v blavenstvo!

Kdor Sokol — ta Jugosloven! Kdor daš sebi, to daš narodu, domovini in Slovevcem!

Dr. Ahasverus (dr. Pavel Turner):

O, ti zakajeni svet!

Vieles kann ich ertragen. Die meisten beschwerdlichen Dinge Duld ich mit ruhigen Mut, wie es ein Gott mir gebeut.

Wenige sind mir jedoch wie Gift und Schlange zuwider; Viers: Rauch des Tabaks, Wanzen und Knoblauch und.

Goethe.

Med nemškimi pesniki je meni Goethe najbolj simpatičen; nobenega bolj ne častim kakor tega duševnega velikana; no ne zaradi njegovega Fausta ali drugih na vrsto slavnih spisov, temveč zaradi zgoraj navedenega epigrama; s tem mi govori tako iz vse duše, kakor z nobenim drugim proizvodom svojim.

Aburdno! Človek brez estetičnega ukusa! Takisto mi na to izpoveduje prezirno poreko leposlovcu: jaz pa vendar pravim, da meni se je Goethe prav zaradi tega epigrama najbolj priljubljen, ker te štiri vrstice mi pričajo, da je slavni mož v vsakdanjem življenju ravno tako čutil in mislil, kakor jaz čutim in mislim: t. j. Goethe ni kadil, temveč tobačni dim kar najbolj na svetu čutil.

Blagor tebi, vzveličani Goethe, da že davno prebivaš tam gori v čisto-zračnih olimpijskih nebesih! Tu doli na naši zemlji je sedaj v človeški družbi hudo, od dne do dne hujše! Povzdi se kadi, vsakteri zemeljski kotič smrdi se po tobačnem dimu; — dandanes se poraja človek utrušque generis, da kadi, in komaj se dete odstavi od materinih prsi, že vzame tobačni cigarek v usta!

V zadnji dobi človeštvo menda v ničnem ni bolj napredovalo nego v kajenju; saj že ni mnogo deset-let, ko se navadno tobakarji le može — iz moške mladine le nekateri neporedneži, — kradomice malehni fantiči, da bi se kazali možem podobne. Kar se tiče ženstva, kadile so le cigarete, a danes? Zda je najde aristokratskega salona, kjer bi se najglasovitejše aristokratske dame ne naslajale s tobačnim puhanjem. Ne vem, ne kadijo li še tudi naše kmetice? — Pa kako bi moglo naše pošteno ženstvo zaostajati v tej vse-mogočni modi za cigankami, orientalkami, demimondovkami in aristokratinjami?

Nikakor ni čudno, ako je sedanjí svet vedno samopridnejši in samobelastnejši. Ali mi more kdo pokazati samopridnejšega samostloneža nego je tobakar ali tobakarica? Vsaktero drugo naslajanje se godi ob svojem času

in na določenem mestu; tobakar pa hoče vselej in na vsakem mestu brez obzira na druge ljudi samoljubno uživati svojo slast.

Jaz neizrečno ljubim snažno in čistozračno stanovanje; zatorej me pa tudi nič bolj ne ujezi, nego kadar me o poznih zimskih večerih obišče kakšen tobakar ter čisto, prijetno in ljubko mi pospravljeno so'v brezobzirno ponešaži s tobačnim dimom, perelom in negnusnimi cigarnimi in cigaretnimi ugorki. Kadar potem odide tobakar, nram tudi jaz zapustiti ponečiščeno sobo, dokler se iz nje ne odpravi tobačna — vonjav.

Nazori o dostojnosti ali spodobnosti so kaj čudni in izpremenljivi; ravnanje se vedno ne nespremenljivi. Ako ti danes tobakar, bodisi v tvoji sobi, ali kjerkoli si želiš čistega zraka in lepe snage, s smradljivo žveplenico tobak zakuri pod nos, smatra se ta brezobzirnost in neotesanost za celo spodobno, čeprav si poleg v nevarnosti, da se ti vrhu smrada, katerega moraš duhati, in vrhu pljuvanja, katero moraš gledati, seže še obleka, ali koža, ali na oboje. Vendar ako bi ti (prav po tobakarski omikčnosti) v kakšnem salonu ali v kakšni drugi družbi iz žepa potgnil in pričel tisti n. pr. kos pčénka, ali začel grizti ločnik — pi,

kakšen barbar, kakšen surovež in neomikaneč bi se dozdeval ljudem!

Tobakarjev se človek nikjer ne more ubraniti; še na mestih ne, kjer je kajenje prepovedano. Zastoj si poiščeš na železniški voza za nekadilce; pridejo tudi tja in zakadijo ti pribežališče tvoja, ako nimaš dovolj moči in srčnosti, ubraniti se njih nasilstvu.

Smešna kadileka zgodba se mi je pripetila na neki vožnji iz Pešte na Dunaj. Na peštanskem kolodvoru sem zaprosil sprevednika, naj mi odpre kupej prvega razreda za nekadilce. Sprevednik mi brž postreže in odpre razdeljeni kupej, v katerem je pa že sedel silovlas mož prav odlične in čestite postave. Ko nekoliko postanem, brž me francoski, ro z angleškim naglasom ogovori: Monsieur, ce que vous ne fumez? — in na moj odločni odgovor: »Non, Monsieur, je ne fume jamais!« prištavi: »Jen suis bien aise, Monsieur, je vous prie donec pour votre compagnie.« — Brž potem se nama pridruži na vnanje prav odlična, mlada in krasna dama, ki je s svojo zgovornostjo tudi kazala, da je povsem mo-

derno izobražena; govorila je madžarski, nemški, francoski in angleški, najbolj pa je vse skupaj mešala, kakor je na Ogrskem v odličnih krogih navada. Angležu na ljubo smo se naposled vsi angleški razgovorjali; čas nam je ura tekla ob vsakterih razgovorih, in jaz sem se prečrno radoval tako prijetne in tako ugodne vožnje. Toda, leu te plentaj! Nenadoma pride hudi duh — tobačni dajmon! — in kmalu uniči vse radost in vse veselje. Zda je namreč potegne leptotica, sopotnica cigarete, zapali jo plamtečo in puhtečo ter reče, koketno se nasmešnivši: »Gentlemen, you will allow me to smoke a cigarette!« — Jaz sem molčal in prepusstil, kakor je bilo spodobno, odgovor silovlasemu sopopotniku, ki ga tudi ni odlegal, temveč brž fino pristavil: »For my part, yes, Madam, but I beg also your pardon for telling you that as soon as anybody does smoke in my presence, I get terrible winds and must let them loose.«

*) »Gospoda mi bosta dovolila kaditi jedno cigareto!«

*) »Zaradi mene le, gospa; vendar prosim Vašega opoščanja, da Vam povem, kadarkoli kdo v moji navzočnosti kadi, mene strašno napenjaajo vsakteri, katerih ne morem nasrčevati.«

Kultura je kulminacija vseh dobrin, ki so plod dela posamičnikov, izpolnjujočih intelektualno, moralno in fizično v duhu sokolskega bratstva in enakosti sebe kot sestavni del bistveni člen naroda in človeštva!

Ta naša načela ne poznajo nobenega kompromisa in nobene izjeme. Kdor jih ne priznava, jih ali ne more poznati ali pa je preveč od kakršnihkoli drugih nesokolskih idej in vplivov tako bolešno, da ne vidi njih absolutne lepote, veličine in potrebe! Kdor jih priznava in prevzema vese, kot bistvenost svojega notranjega sveta in kot emocije vsame svojem življenju in delovanju, je naš in naš ostanek! Kdor je proti njim — izključuje samega sebe iz vrst jugoslovenskega Sokolstva, kakaj izven Sokolstva, nvrčenega v našem Savezu, ni in ne more biti v našem narodu nobenega drugega Sokolstva!

Z ozirom na te logične zaključke jugoslovenski Sokolski Savez gospode na Wilsonovem trgu ne smatra več za Sokolstvo in v zmislu sklepa Saveza československega Sokolstva dne 16. decembra 1921. v Pragi, jih črta tudi Československa Obea Sokolska iz števila sokolskih organizacij. Tako je med Wilsonovim trgov in med Sokolstvom pretrgana vsa vez po svobodni volji Wilsonovega trga.

Da bodo bratje in sestre točno obveščeni o vsem, kar je v zvezi s to zadevo, je treba naglasiti še dve čimbenici.

I. Organizacija jugoslovenskega Sokolstva se je začela v zmislu vidovdanskega Sokolskega Sabora v Novem Sadu takoj izpolnjevati in je bila tekom leta 1919-20. skoro dovršena. Tedaj pa se je nekaterim članom Sokolskega društva na Wilsonovem trgu v Zagrebu posrečilo na osnovi osebnih in političnih sporov zaneti med Sokolstvom razdor, ki je pretel zavzeti čim večji obseg. Vsi poskusi, da bi se zadeva mirno in za Sokolstvo častno urenila, so ostali brezuspešni, kar smo že zgoraj omenili. Sokolstvo je naskok na edinstvo svoje organizacije siljalo odbilo in ni bilo dostopno za napade, ki so izvirali iz slučajnega političnega položaja v državi. O sporu med Sokoli v Zagrebu je razpravljala skupščina v Osijeku, ki je vse osebne zadeve izročila Saveznemu razsodišču. Razsodišče je zadevo po dolgih in stvarnih razpravah rešilo in na podlagi točnih in vestnih preiskav izreklo obsodbo, ki odgovarja dejanskemu položaju, kakor ga je ugotovila obravnava. Razsodišče ni moglo izreči obsodbe tam, kjer ali bila k temu na podlagi poizvedeb upravičeno. Vsaka drugačna trditve je nepravilna.

Nepripranost razsodišča je zavižana nad vsak dvom. Vanje je oslejška skupščina izbrala pet bratov — med temi tri primorske Sokole — ki do izvolitve niso imeli nobenega stika z Zagrebom ter jim je že zaradi tega in pa še posebe zavoljo njihove globoke in iskrene sokolske zaveštosti priznati absolutno objektivnost.

Ena stran je sprejela razsodbo s sokolsko marnostjo in resnostjo, pokoravajoč se vsemu brez ugovora. Ne tako druga stran!

Vzlic vsem tem faktom je ostalo Sokolsko društvo na Wilsonovem trgu na svojem separatističnem stališču in je tudi odklonilo slehni sporazum s svojo župo, ki ga je izkušala ponovno doseči.

II. Wilsonov trg pravi, da »kako naš prijedol o reorganizaciji po glavni skupščini JSS nile bio usvojen, mi smo sami odlučili osnovati s ostalim bratskim društvi ma gdje god ih u našoj državi ima posebn i Hrvatski Sokolski Savez a jamačno će se za ovim primerom povestiti i slovenačka i srpska sokolska društva.«

Wilsonov trg hoče torej nadaljevati s svojim razdralnim delom tudi med drugimi sokolskimi društvi, dasi nima in ne more imeti z njim nobenega stika, ker se

je sam izključil iz Saveza. Kakšen bo uspeh tega početja, pokaže bodočnost. Mislimo pa, da se ne varamo, ako trdimo, da ni je Wilsonov trg že pripravil teren, to je, da je za ta svoj nesokolski čin že pridobil nekotja društva, ki poldelo so njima, ali pa osnule nova separatistična društva, kar oboje je od današnjih političnih prilikah na Hrvatskem mogoče brez težav.

Od 430 Saveznih društev bomo lahko pregledali ona društva, ki bodo krenila od našega edinstva navzdol v smer Wilsonovega trga, kakor trpimo brez škode, da se nekatera društva — 6 po številu — še niso fuzionirala ter jih torej ne priznavamo za organizirana sokolska društva. Uverjeni pa smo, da bo večina sokolskih društev odklonila vsakega agitatorja, ki se ogasi v imenu Wilsonovega trga. Vrh vraga dokazuje Wilsonov trg s nameravano ustanovitvijo posebnega Hrvatskega Sokolskega Saveza, da mu je sokolska disciplina popolnoma neznan pojem. Ker je bil njegov predlog o sopetni ustanovitvi treh predvolnih plemenskih sokolskih esev v Osijeku soglasno odklonjen, neče upoštevati sklepa večine, temveč hoče s prezir parlamentarnih običajev in s pretnjo uveljavljenja separatistične samovolje terorizirati večino.

Pripominjamo, da ni Wilsonov trg sedeloval niti na II. pokrajinskem zletu v Osijeku, niti na zletu župe v Zagrebu.

Sedanji voditelj Wilsonovega trga se rajši na stečaj odprli vrata lepih in bogatih prostorov svojega društva uničovalnim vplivom zunanjih viharjev političnih bojev, namesto da bi v svoje društvo dovajali zdrave, poživlajoče in vsako strast pomirjajoče sokove aravstvene in telesne vzgoje, ki naj bi prerajevalno učinkovala na sedanjo generacijo in ustvarjala novi rod, ki mu bodo sreča, moč in bodočnost skupne domovine prvi in edini ukazi!

Sedanji voditelj Wilsonovega trga so iz svojega društva izgnali vse brate in sestre, ki sokolsko čutilo in hočelo delovati po zapovedih sokolske discipline in sokolskih nalog, namesto da bi z večjo roko

in s globoko sokolsko zavestjo dvignili svoje društvo iznad nižja vsakdanosti v višave sokolskih idealov, ki so vredni vsake žrtve, a ki jih ne umeva in ne vidi odurno samoljublja, zaslepljeno od dnevnne politike.

Slavno zgodovino in jasno bradčijo Wilsonovega trga je hitro zasenčila ala usoda, ki se je nanj priklcali sedanji voditelj. A ko se izteče proces čiščenja, se dvigne stari zagrebški Sokol preroben in pomajen k sokolskemu delu in novemu življenju Sokol, ptica solčnih višav, drznih kril in smolega poleta, bo zopet simbol njegove aravne moči in ustvarjajoče energije.

Značilno je, da je Wilsonov trg nametil udarec na jedinstvo jugoslovenskega Sokolstva ravno v času, ko se s vsemi silami pripravljamo na svoj vsesokolski zlet, ki mu bo priča in sodnik vse kulturni slovanski in neslovanski svet! Zdi se, da so naši nekdanji bratje na Wilsonovem trgu v Zagrebu stopili v krog notranjih in zunanjih sovražnikov Sokolstva. Ta zla slutna boli, toda ne poraja obupa. Naša pot drži preko zaprek in neprilik do boja in zmage, ki bo toliko častnejša, kolikor besnejši je naval sovražnih sil!

Pozivljamo brate in sestre, ki so in ostanejo naši, naj bodo trajno in neumorno na delu, naj mobilizirajo vse svoje materialne in moralne moči, naj bodo stražarji in organizatorji noč in dan, da poraste sokolska slava do neslutene višine, ki v njej zavame vsako izdajstvo!

Sovražnikov se ne bojte, njih števila ne glejte! V pesti sila, v srcu odločnost, v mislih domovina!

Zdravo!
Starešinstvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza.

V Ljubljani, dne 23. januarja 1922.

Starosta:
Dr. Vladimir Ravušar i. r.

Tajnik:
Dr. Riko Fax i. r.

Ivan Rozman:

Naša pot k morju.

Luka Sušak - Baroš.

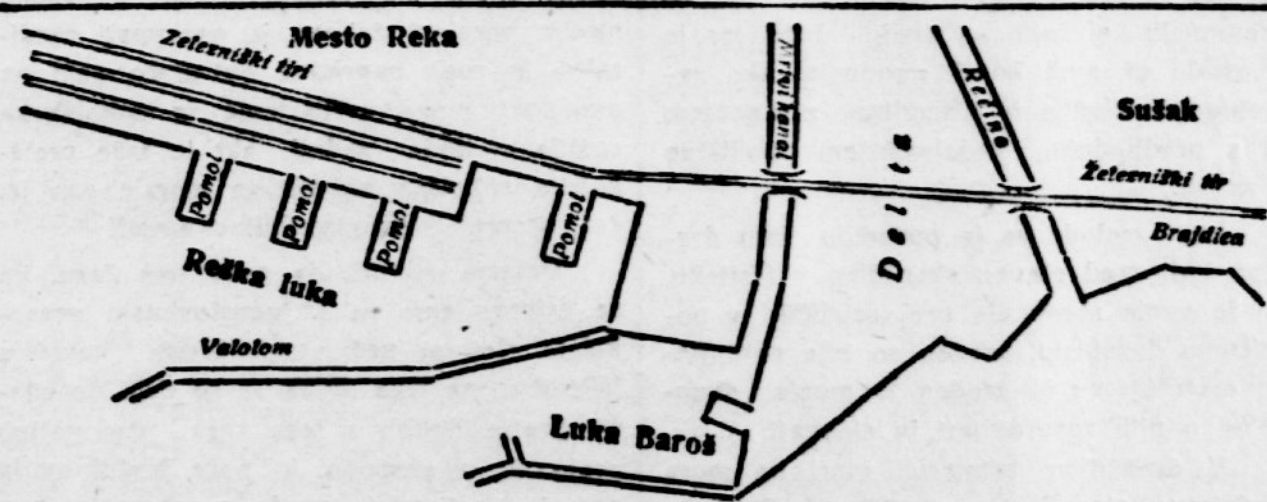
Lega luke Baroš, Braidice in Martinšci.

Luka Baroš sama je sicer mala, ker ima le za nekoliko 6 parnikov prostora. V tehničnem oziru pa je to najboljša opremljena luka celega našega Jadrana.

Kdor si ogleda položaj te luke od blizu, današnji naš položaj na Sušaku in tendenco dosedanje in današnje italijanske politike, ga obide misel, da namerava Italija rešitev tega za nas prevažnega vprašanja še dolgo na vse kriplje — kakor do sedaj zavlačevati in si polskati vsakojakih, zlasti političnih sredstev, da nam onemogoči na teh tleh naš spoj z morjem. Kajti, ako dobimo luko Baroš in si pozneje in sčasoma izgradimo svoje obrežje ob Braidici in Martinšci, — kar so že itak nameravali že Madžari, — bila bi v tem trenutku zanečaten vsa gospodarska važnost Reke. V tem pogledu so si povsem na jasnem naši merodajni kro-

gi in močje-strokovnjaki na Sušaku, ki stalno ondi prebivajo in ki vestno in kaj bistro zasledujejo ves razvoj tega vprašanja. Ugledni veletržec na Sušaku mi je izjavil:

Železniškega spoja s progo Karlovca-Reka nimamo. Razlike le 1 km. a Italijani ne puste naših vagonov v Delto. Ves blagovni promet se vrši v glavnem le v Bakru, malo dalje od postaje Sv. Ana nam puste voziti le les. Tega prevažamo z vozovi na Braidico, a prevoz sam je zelo drag. Za nakladanje, prevoz in razkladanje plačujemo 4000 K. dočim iznaša železn. tovarnina od Karlovca do Sv. An e le ca 2000 K za vagon. Imenovani gospod je mnenja, da nam Italija Baroš nikdar ne bo prepustila sama, v najboljšem slučaju bo to vprašanje rešila Zveza narodov. Italiji se je neposredna aneksija Reke ponesrečila. Zato si je pomagala z »Reško državo«, katere oblika je le krinka. V resnici je gospodarica na Reki Italija, ki ima danes vsa javna

Dama na to negalantno opazko zardi in kar besedice ne izpregovori; elgareto vrže skozi okno in na prvi stopaji zapusti naš kupej. Segavi Anglež se je na to šalo potam smejal in jaz ne manj.

No, za Boga, kako bi se mi posvetnjaki, ki nismo tobakarji, branili tobačne nadloge?

Tobakarska večina nas že tako terorizuje, da se mi v svojem strahu ne upamo niti najmanjšega upora več. Pohlevno in ponižno trdimo in še tobakarjem strežemo; te na tihem vzdihujemo ter se menda edino s tem tolažimo, da mi tukaj na tem zakaženem svetu že dosti trpimo za vse svoje grehe, pričakuječi, da po smrti pridemo naravnost v nebesa, kjer ne bo nobene tobačne nesnage, temveč vedno najblajša čistota. Vi pa, kadilci in kadilke, vi, ki se naseljavate na oni strupeni rastlini, katero so — saj tako se bere v starih knjižah — hud duhovci poslali ljudem iz pekla, da bi jih tja tjavljali, vi pridete po smrti brez dvojbe v oni strašni kraj, ki je izvor vsega dima in vse nesnaga.

No, se enkrat vprašam, kako bi se morali mi tobakarji ubraniti tobakarske nadloge? — Z molčanjem, s tiho razprežljivostjo in pohlevnostjo ter s tihim ali naskrivnim vzdihovanjem ne upravimo ničesar. Nikar ne bomo pa-

sivni politiki; pasivna politika nikdar ničesar ne valja; — obodrimo se in ravnamo se po pravilu »similia similibus«, to je: bomo ravnotako brezobzirni, neotečani in arogantni proti tobakarjem, kakor so oni proti nam!

Dandane se v dosego občerkariatnih kakor tudi zasebnih namer enujejo vsakojaka društva; naravno bi takisto tudi nam trebalo antitobačnega — po analogiji antisemitskega — društva. Vendar, žal, ne vem, kako bi se moglo takšno društvo osnovati, da bi res kaj pomagalo; prosim torej svoje sotrpne, ki imajo v društvenih organizacijah več svedenosti, za dotične nasvete in organizatorna pravila.

Največja nesogoda za našo stvar je ta, da zdaj, ko sem že rekel, ne vzklicu cigank in demimondovk, kadilci že bitu vse žensko, ki živi po modri — in katere ženska bi po modri živeti ne hotela? — Tudi sem avlo nevoljo proti kajenju neki odlični gospodini, od katere sem pričakoval sočutja za svoje trpljenje — pa kako sem nabelel! — »If I were a man I would smoke like a chimney.« I. »Ko bi bila jaz možka, kadila bi kakor dimnik!« je opazila na moje žalovanje. — Ako bi tobačenje ne bila tolika nesnaga, bi ga nikakor ne oporekalo žensstva; ker moni se dedova kajenje prava ženska igrača,

ženskam pomiriteljni dišek v usta in dim za njihove muhe.

Sicer pa na svatu ni nič stalnega, vse se vedno izpreminja; torej se nadejam, da najbrž tudi kajenje s časom pride iz mode. Nekdaj, ni še mnogo let — in marsikdo, ki ni več mlad, se še spominja one dobe — je moral ne le vsak namodni gizdalin, temveč tudi vsakteri odličnejši ali uglednejši človek imeti tobačnico ter nosljati tobak. A dandane? Se nosljajo nekateri stari gospodje, ki si proti vsem estetičnim in apetitnim zakonom s to nemo štopo poplačujejo vse svoje »sprednosti«: razven tega nobljajo še nekateri stare korenine gostilničarji in nekateri stare babuške. — Nosljanje je v modi zastarelo, in tako bo svoj čas tudi kajenje. Daj Bog, da bi utekal še jas to čistostarost in značne prihodnosti! — Amen!

P. S. — Po amonu, s katerim sem mislil to pisanje končati, imam vendar še dopisati pravi in pravež ženski postscriptum, t. j. povedati še najvažnejšo reč.

Marsikdo, ki je prvimišljal človeške slabosti in ki ve, da ljudje nikoli nobene mode ali navade norosti ne zapuščajo prej dokler nimajo zanjo potrebnega surogata ali nad-mestila, mogoč bi se vprašali, s čim bi jaz mislil,

prometna sredstva v svoji roki. Po upravi Reke je forsrirala Italija konsorcij, ki bi imel sestajati iz zastopnikov Italije, Reke in Jugoslavije. Kakor hitro bi naša država pristala na ustanovitve tega konsorcija, bi izgubila pravice, ki ji gredo po rapalski pogodbi.

Naše oblasti in zavodi na Sušaku.

Na Sušaku so dandanes vse civilne oblasti, kakor kotarska oblast, kotarski sud, občinsko poglavarstvo, policija in pošta v naših rokah, volajstvo pa v italijanskih. Poslovanje naših oblasti je zelo utesnjeno, ker so kompetenčni konflikti med temi in italijanskim volajstvom na dnevnem redu. Naša carinarnica je pri Sv. Ani. Razen tega je tu drž. gimnazija, realka, trgovska akademija, licej, banke in sicer »Banka i Štedionica za Primorje«, »Prve hrvatske banke« ter »Slavenske banke«, hoteli »Jadrans«, »Continental«, »Pension Clotilde«, tovarne »Plumbum«, tovarna papirja, tovarna za spirituozne itd.

Gori opisani položaj naše države z ozirom na odprto morje, gospodarska sila severnega dela naše kraljevine, t. j. pokrajini, spadajočih v gori opisano I., odnosno II. polje z najjačimi trgovskimi središči Zagreb, Ljubljana, Maribor, Osijek, Sisak, Novi Sad, Zombor, Subotica ter Beograd, njih neposredna zveza z morjem po železnici via Karlo-

vac-Bakar, politična gravitacija Italije, ki je usmerjena točno na tu imenovano ozemlje, vse to nas sili do spoznanja, da ne smemo odlašati in odnehati napram tej naši prijatelji. Potrebno nam je marveč, da se ji postavimo ravno ob severnem Jadrnu in bran ter da postavimo tu trdne temelje naši trgovini. Toda, tu ne gre le za naše gmotne koristi, z njimi so združeni tudi naši državno-politični interesi.

Dandanes, ko še vedno nimamo svojega Baroša, pride v poštev edino luka Bakar. Sedanji trgovski promet, ki se tam razvija z elementarno sigurnostjo, uspešno pobija vso malodušnost, ves pesimizem in si kot životvor na sila utira svojo pot kljub vsem terenskim in tehničnim neprilikam. Osobito bi moralo severno naše Primorje, zlasti luka Bakar zanimati nas Slovence. Naj bi se tamkaj čimprej naselili naši trgovci z žitom, lesom, vinom itd. Zajedno naj se naseli tukaj ena izmed naših bank s krepko podružnico. In prej ko mogoče naj si tudi gibčno in dobro urejeno spedijsko podjetje ustani in uredi svoj sedež — ob našem morju. Pa tudi naši inteligentni in spretni trgovci naj se ne strašijo sedanjih težkoč: Kdor prvi pride, prvi melje. In najbližnja prihodnost jim obilo, obilo poplača ves trud in podjetnost na veliko veselje in korist vseh pravih Jugoslovanov.

(Konec.)

Dunajsko pismo.

Ein Glaserl Wein, ein Liedl und a bisserl Lieb',
Das ist alles, was uns übrigg bleibet.

Refren to najnovjše dunajske pesmi, ki jo pejejo po vseh barih in šantanih, po vseh obmestnih gostinah in vinotocih, mi zveni še vedno v ušesih. Sladka in ljubka je ta pesem, a koliko grenkosti in resignacije je v njej! Prava podoba današnjega Dunaja, poslovilna pesem nekdanje slave in mogočnosti, trpko spoznanje nevesele sedanjosti in žalostne bodočnosti.

Ker to nekdanj tako veselo mesto propada, kakor da bi se izpolnjevalo v resnici ono proročanje, ki so se mu smejali med vojno, da porase na Stefanekem trgu še trava...

Se polja po glavnih cestah in trgih nemirno vrvenje pasantov, še živgajo avtomobili po tlaku, a tlak je razrit nihče ga ne popravlja, hiše so umazane, nekdanja bajna razsvetljava je reducirana tako, da jo danes že prekaša Ljubljana.

Od zadnjih komunističnih tagredov sem so kavarne in restavracije, banke in trgovine ostale zabarikadirane s močnimi tramovi in deskami. Dan in noč gor v njih luč. V kavarni in bare vhašajo skozi vežo, nekako skrivaj, ker onih, ki se lahko uživajo in brezskrbno trošijo denar, je strah...

Plačilna enota je tisočak. Pri gostilniških računih so cene zaskrožene tako, da odplačata dve ničli. V hotelih se daje tisočak kot napitnina portirju, ako bivaš čez dva dni. Če vprašaš izvoška, koliko stane vožnja s južnega kolodvora v notranje mesto, vadišne kakor k prilegi dva ali pa tudi 3 prete. A Bog varuj, da mu daš nato morda 200 ali 300 K, obhajlje to s čeb zakladnico pravih dunajskih peovk. Povsod so to ominoze tri ničle, ki jih moraš upoštevati! Gotovi predmeti, kakor perilo in obleka, so pri nas že cenejši. Srajca n. pr. stane 16.000 K, boljša žimska suknja 200.000 do 300.000 K.

V notranjem mestu je kakor v Babilonu. Vsi svetovni jeziki se čujejo tu; mnogo angleškega, francoskega, laškega, pa tudi češkega je slišati. Naš jugoslovanski dinar ima sem ter tje tudi še kaj veljave, tako n. pr. v kavarni »Capuccin«, kjer igra godba pravežno jugoslovenske komade.

Ko pa greš malo v zunanja okraja, vidiš budo pravih Dunajčanov, ki so se pokrihli pred svetom, ker jih je sram bede. V predmestnem vinotocu zalotiš še kako pravo dunajsko družbo, a njih humor je izginil; najrajši bi peli ono znano pesem ljudskega pevca, ki so mu postavili soho med okraji Josefstadt in Neubaun, ljubkega Avguština:

O du mein lieber Augustin!

Alles ist hin!

Za opero, v začetku Avguštinske ceste, ki vodi k cesarskemu dvoru, stoji krasen vodnjak, takozv. Albrechtsbrunnen. Predstavlja Donavo, njej ob strani pa stoji sohe njenih sinov in hčera, Ina, Adlze, Mure, Travne, Drave in Save. Ta zadnja sa je Dunaju ob prevratu izneverila in sicer popolnoma. Drava in Mura sta mu vsaj deloma ostali zvesti. Zato se je našel historično razpoložen Herostrat ter je za kazenski odsek al ubožici Savi desno roko. Tudi dokument časov!

Ce se voziš z Dunaja nazaj proti naši meji, Ti je dobro. Ko si v Mariboru, si vesel. Razlika je očitna. Na avstrijskih kolodvorih nenažno, zana-marjeno, propadajoča. Pri nas vse novo, sveže, red in disciplina in — vsega obilo. Tudi vedenje naših obmejnih organov, carinikov in policije se je zelo popboljšalo, resno, vladno, natančno vrše svojo službo. Tako prinaša človek, ko se vozi po naši novi državi, propadajočega Dunaja in njihove žalostne resignacija, a seboj nekaj ponos in zupanje v moč naše mlade kraljevine, da bo, ko prestane otroške bolezn, — postala nam vsem prijetno bivališče in mogočen grad proti vsem sovragom. Za nas ljubi Avguštini ne velja, ker pri nas: »nad gorami je dan.« A.

SKUPNI NASTOP ČEHOV IN SLOVENCEV V AVSTRIJI.

— Dunaj, 27. jan. (Izv.) Te dni je bilo tu zborovanje zastopnikov Čehov in koroških Slovencev, na katerem so se posvetovali o kulturnih in političnih pravicah, ki jih imajo zahtevati od Avstrije. Obširno je govoril bivši minister dr. Zahradnik in je naglašal, da morajo Slovani v Nižji in Gornji Avstriji stremiti za tem, da se nanpravi koridor med Prago, Dunajem in Jugoslavijo. Ob-

žaloval je, da Čehoslovaki niso ob polomu leta 1918, zadostno varovali koroških Slovencev in jih tako ohranili državi Jugoslaviji. Predlagal je resolucijo, ki zahteva v imenu Čehov in koroških Slovencev, da se povsod, kjer prebivajo Čehi, oziroma Slovenci, ustanove ljudske, srednje šole in da se na visoki šoli za poljedelstvo ustanovi tudi posebna stolica za češke slušatelje. Snlošno je sestanek naglašal skupno nastopanje Čehov in Slovencev.

dostojnega. Kaj porečete na to vi, mladi kadilci — in mlada kadilke? Ali bi vam takšna nova moda ne ugajala bolj, nego sedanje kajenje? — Le pomislite, koliko sladkih poljubov, po katerih sedaj koprnite zaman, ker vam jih sedanja moda na javnosti zabranjuje, bi si po tej švedski šegi lahko delili ob vsaki priliki med seboj! — In vi, mladi zaljubljeni posniki, kaj mislite?

Ali bi vas ne navduševali smolnati bombončki iz lepih dekliških ust mnogo, mnogo bolj, nego bleda in hladna luna, v katero sedaj zaman trkate za originalno misli? — Glejte, kako diven pomniški predmet bi vam mogla biti smola!

Poreča mi še kdo: Ni mogoče, da bi izobraženi svet posnemal preproste Dalekarke.

No, zakaj pa ne? — Ali so ta vrla dekleta manj posnemana vredna in dostojna, nego so bili ameriškanski divjaki, katere v kejanju tako radostno posnema vsa svet? —

Končno še omenjam, da zvečenje čiste smole znaži zobe in ohranjuje zdrava usta. Vrh tega pa ima zvečena smola še druge dobrodejne lastnosti, katerih pa tukaj glasno našem povedati; kdor bi jih ne vedel, povprašaj svojega zdravnika.

(Lj. Zvon, 1886, str. 339.)

Planinarska izložba u Zagrebu.

Prošle nedelje otvorena je na dve sedmice po svome opsegu prilično velika, a po sadržaju veoma ograničena planinarska izložba. Bitni sadržaj izložbe su fotografije, a drugi izložni, osim nešto malo bilja ispadaju iz okvira izložbe. Ali i mesto suhog i deformisanog bilja voleli bi da vidimo ma i nekoliko najobličnijih slika planinskega cvetca u bojama. Tako je to u svesni ispalo kao neka fotografska izložba, koja prikazuje planinske krajeve.

Izložba zaprema tri prostrane dvorane, pa ako joj moguće i nije svrha, da prikaže planinarstvu najbolje razvijeni naš kraj, da svakoga posetiočca upozori na naš planinski raj, ipak se od cele prostrane izložbe gromko ističe ona jedna stena sa slovenskim planinama. Ali pre nego li se pozabavimo tom, po našem sudu glavnom stranom izložbe, treba da je mahom preletimo.

U prvot dvorani izložena je fotografska i sportska oprema dviju zagrebačkih trgovina, zatim brojne Uspomene na uspone u švajcarskim Alpama 1913—1917. nekoga inženjera i »Hrvatski Krš«.

Vrlo je sretno bilo, da se izlože švajcarske Alpe (8 geografskih karata i oko 80 većih slika). Ne samo da ima među njima dobrih slika pojedinih vrhova i lepih panorama, već je glavna vrednost tih slika, da se mogu isporučivati sa slikama naših Alpa. Šteta što nije ta odeljak izložbe smešten tik uz naše Alpe, da se tima svakoga posetiočca ponuka na nehotično isporučivanje upravo toga radi, što bi svaki odmah na prvi pogled lako ustanovio, da se naše Alpe mogu mirne duše natecati sa švajcarskima, i da su im ravne u svemu, osim po visini i množini leda. I inače je ovaj odeljak dobro uređen, jer se skladno popunjuju geografske karte, panorame i pojedine slike, pa je velika šteta, da po ovome načinu nije udeležena čitava izložba. Tako su panorame i karte slovenskih planina u jednoj dvorani, a pojedine slike u trećoj (vede su dođuše na vrlo neprikladno mesto smeštene i karte slovenskih planina).

Koliko su u samoj izložbi poučne švajcarske Alpe, toliko je nepotreban ormar »Hrvatski Krš« uz koji je označeno, da je iz geološko-paleontološkoga odeljka hrv. narodnoga muzeja. S onom velikom zbirkom kamenja od triista do dilluvija sa eruptivnim i korisnim kalenjem i dve geološke karte ne može nitko da si ista predoči, a najmanje »Hrvatski Krš«. Mesto tome ormaru bilo bi pre uz slike iz Velebita, a svoju zadaću bi ta hrpa kamenja obavila, kada bi ga ilustrovala slike. Uz fotografije na kojima se vide škrapce, mogao bi se postaviti i kamen sa škrapanima itd.

Levo od ove srednje dvorane prikazan je rad naših društava. Tu je u prvome redu izložilo Hrvatsko Planinarsko Društvo nešto razglednica, svoje tiskanice, diagram broja članova, svoja izdanja i vodiče, pa svu hrvatsku planinarsku literaturu na novinama i časopisima. Zatim je Slovensko Planinsko Društvo izložilo svoje razglednice, brošure, tiskanice po planinarskim kućama itd., da Klub Češko-slovačkih Turista nekoliko geografskih karata i dva diagrama članova. Srpsko geografsko društvo izložilo je svoj »Glasnik«. G. R. Badiura izložio je originalnu kartu Karavanaka, a njegova karta Julijskih Alpa zabludila je drugu, dok i uz njegove risavile karta Julijskih Alpa Slovenskoga Planinarskoga Društva. Etnografski muzej u Beogradu izložio je nešto fotografija, poglavito narodnih nošnja, ali na žalost bez ikakove oznake, a etnografski odelj od muzeja u Sarajevu nošnje gorštaka u Bosni i Hercegovini, također bez oznake iz kojega su kraja te nošnje.

Ogromna reljefna karta Hrvatskoga Primorja 1:25000 vrlo je neuređena, jer na njoj nije označeno ni jedno mesto, po kome bi se nekako moglo snaći na njoj, pa je zato mnogo bolji maleni reljef Zagrebačke gore iz mineralogijsko-petrografičkoga odeljka narodnoga muzeja 1:75000, koji vrlo tačno prikazuje sve visvine.

Još je u ovoj dvorani izložila i geografska stolica kr. sveučilišta u Zagrebu nekoliko crtanih panorama, među kojima se očitito ističe pogled sa Siemena kod Zagreba od dr. M. Senne. Kao dve bele vrane u celoj izložbi ističe se ono, što bi trebalo da ispunja barem polovinu izložbe. To su dve, vidi se na brzu ruku izvedene »Schematički presek planina u Jugoslaviji« i »Planis planina sa oznakom visine i vidokrugom u bojama. Na ove dve table vidi svatko bez ikakova dugoga promatranja i razmišljanja, da ima iznad 2500 m kod nas samo 8 vrhova, a najviši su u Sloveniji, a zatim, da planina iznad 2000 m ima samo u Sloveniji, južnoj Bosni i južnoj Srbiji. U Hrvatskoj, severnoj Bosni i Srbiji većina su od 1000—2000 m, a da su ovi priklai temeljitije izvedeni, moglo bi se iz njih još što šta pročitati. Tri druge diagrama o temperaturi, naoblaci i sunčanome stanju u Zagrebu i na Siemenu od godine 1899. do 1904. lokačne su vrednosti. Oči je njihov izvod, da je u gorama više sunca, manje oblačnoga neba i nešto studenije noćno u nizini. — U ovoj dvorani neostvaren je još i model kuće za Ristiak.

Desna dvorana uređena je najbolje, a u njoj se onet dakako nad sve drugo ističu slovenske planine. Pre-

matranje ove strane izložbe pravi je užitak. Uz izvršne fotografije svim najlepših partija gode oku sjajni akvareli i uljene slike iz Julijskih Alpa i Koželjeve Savinske planine. Steta da odmah uz to nisu slike švajcarskih Alpi, da bi svakome pala u oči nenadmašiva lepota naših slovenskih Alpi, koje su nam uza svu lepotu još i draže, jer su naše! Mana je u poretku slike, koje su pobacane amo, tamo po veličini, a trebalo bi da budu poredane po sadržaju. Tako je na primer na početku »Vernare«, pa posle mnogo drugih slika »Vodnikova kuća«, posle više njih »Mišelj vrh«, posle nekoliko slika »Velo polje«, opet druge slike do »Pod stenama Vernara« i opet druge do »Vodnikova kuća« i Mišelj. Šest slika što se slažu po sadržaju rastepeno je duž čitave stene, pa nitko ne može, da si stvori sliku Veloga polja, a da su sve na okupu, mogao bi svatko da si bez truda dočara ovo posiednu zelenu oazu na doled triglavskih vrhunaca. Šteta što nisu ni označena imena autora tih slika, jer doista ni jedan ne treba da se stidi svoje večitine.

Toliko se dičimo Plitvičkim jezerima, pa da ne zaboli čoveka srce, kad gleda one slike, što bi trebale, da ih prikažu. To su nekakove stare, loše, malane fotografije, a vrhunac je nekakova užasna reprodukcija u bojama s hotelske terase. Sada si tek možemo pravo predočiti, kako izgleda onaj kut »Srbije, Croatie, Slavonie« u Palais mondial u Bruxellesu (v. »Slov. Narod« broj 9 o. g.). Da su barem izložene slike iz Čaklovičeva albuma Plitvičkih jezera, kad već nema nitko boljih fotografija.

Sve slike iz Slovenije vrlo su slikovite i pokazuju mnogo ukusa, što se slikama hrvatskih planina može punim pravom poreći. Suviše i nepotrebno je velika opreka između leve i desne strane ove dvorane. S leva su slike potpune u motivu i izvedbi, s desna slikave u oboemu. Velika većina slika snimljene su samo tako, da se ne donese kući baš prazna ploča, motivi nisu ni najmanje odabirani, a uz to je većina i vrlo loše snimljena.

Time je dovršen fotografski dio izložbe, pa treba da se samo osvrnemo na četiri velika kartona, na kojima je kr. sveučilišni botanički zavod u Zagrebu izložio suho bilje s Kamničkih planina, retke biljke s Velebita i bilje s hercegovačkih planina. Uz ovo trebalo je svakako još izložiti i bojadisanih slika planinskoga cvetca, jer tko će si po ovim tužnim suhim ostacima predočiti ono divno šareno alpsko cveće, koje resi naše slovenske planine. Tu su:

Modri zvončić, pisane ustnače,
Mak rumeni, beli slanovrati,
Sleć rudčić u obret voliva,
Modri stoglav in skratni svedree,
Vmes očnice zvezdica srebrna,
Kier dviguje se iz trave skala,
Brž pretkava jo srobot s ovolem,
Brž na glavo kapico dalo jel
Kreč, oklop in klinčica dišćea.

Zlatorog).

Jednolični izgled cele izložbe malo još pridružuje svakojake planinske životinje, pa kad je ostavljamo, pitamo se, može li takova izložba da vrši kakovo propagandističko delovanje — a to je konačno svrha i cilj svake ovakve izložbe.

Da izložba postigne svoj cilj ne sme da bude samo zanimljiva, već treba da bude u velikoj meri i poučna. A da bude takova, treba da se obradi sav onaj materijal, koji nije prikazan fotografijom. Iz planinskoga života, osim diagrama članova Hrvatskoga Planinarskoga Društva (i Kluba Češko-slovačkih Turista) nema ništa. Da cela izložba dobije život, trebalo bi tu mnogo statistike, diagrama, grafičkih prikaza. O slabom hrvatskom planinstvu teško bi se izvele takove tabele, ali to više žalimo, da po njima ne možemo da pratimo planinstvo u Sloveniji. Kako bi bili zanimljivi grafički prikazi broja posetnika pojedinih planinskih kuća u godini dana, u pojedinih mesecima, koliko je postotaka bilo među njima đaka, obrtnika, trgovaca, učitelja itd. Trebalo bi na kartama predočiti, koliko je posetnika bilo iz kojega mesta itd., itd., pa zatim obraditi broj planinarski i geološki materijal. Trebalo bi prikazati proseke kroz gore, geološke profile, pa onda uz njih izložiti kamenja itd.

Kako nema sumnje, da je u Sloveniji planinstvo jedino valjano i kao takovo razvijeno, trebalo bi Slovensko Planinsko Društvo da do godine priredi putujuću planinarsku izložbu, koja bi bila i lepotom i zanimljivošću i poučnošću i ukusom kako valja, koja se ne bi procenivala opsegom već sadržajem, pa da je pošalje zajedno s turist ofisom po svim gradovima naše prostrane domovine. Prigodna predavanja povećala bi privlačivost izložbe, a dotle bi trebalo Slovensko Planinsko Društvo, da na zgodan način povede rad po svim većim mestima širom domovine, da pozove planinare, da se združuju i osnuju podružnice Slovenskoga Planinskoga Društva, kako bi mu pritekli sokovi iz cele Jugoslavije, jer ono je od svih nas, pa treba da se svi hrinemo oko nje. Potical treba dakako da digne od nje, a sleđni smo, da će ono naše planinskoga nlesa nazvati i dobiti u svoje kolo vse Jugoslovene.

K. Z.

Dogodki u Vatikanu.

Rim, 27. jan.

Prisruci za konklave.

Vse priprave za konklave se izvajaju s mrzlično naglico. Vatikanški krogovi hite javnost obavješćati, da bo sedanjil konklave brez vsakega sijaja, pompa in popolnoma skromen. Vzroka naravnost ne povedo, toda iz vsch izjav pronicava razočaranje, kajti vatikanske blagajne so prazne. Benedikt XV. je veljal in kardinalskih vrstah za skromnega in varčnega gospodarja, zato so z veseljem pričakovali, da dobe blagajne bogato zalozene. Sedaj to razočaranje! Novo upanje je za Vatikanu vlija vesela vest iz Amerike, da pošljejo ameriški katoliki veliko zbirko — Petroveza novčica. Amerikanci pošiljajo Vatikanu — darove.

Že včeraj smo javili, da zidarji zidajo in stavilo celice za kardinale. Te celice, v katerih bodo »porporati« klicali sv. duha, proseč ga razsvetljenja in navdajenja, pa niso mogoče kake priproste kabine, ne, opremljene bodo z modernim konfortom in kardinali ne bodo pogrešali niti najmanjše stvarce. Kaj vse potrebuje konklave, je razvidno iz podatkov, ki jih navajajo rimski listi na podlagi informacij iz vatikanskih krogov.

Za kardinale iz raznih provinc in italijanskih mest je potreba opremiti 250 sob, kajti kardinali imajo tudi številno spremstvo. Vse sobe je treba modernemu konfortu primerno adaptirati, postaviti je treba nove kuhinje in konklave mora biti dalje opremljen z raznimi tehničnimi napravami. — Celice, kjer opravljajo kardinali svoje molitve bodo opremljene samo s posteljo in zato potrebno opravo. V tretji ložji sikstinskih kapele je pritrjen zvonec, ki naznaja ob določenih urah, kakšne ceremonije in molitve mora opraviti kardinal v konklavu.

Italijanski klerikalci interesirani na konklavu.

Rim, 27. januarja. (Zvezna). Italijanska ljudska stranka (klerikalci) je razvila takoj po smrti Benedikta XV. živahno pronaravno za gotove kandidate — kardinale, s katerih pomočjo upa doseči v Italiji še večji vpliv na maso. Italijanskim klerikalcem je ležeče na tem, da postane papež oseba, ki bo podpirala njih politiko. Ta struja je v Vatikanu zelo močna. Njej pripadajo kardinali Gaspari, Maffi in Laurenti. Voda Ital. klerikalcev don Sturzo je takoj sploščka, ocenjujoč položaj hladno in prevdarno sklenil, da stranka ne ostane pasivna vsem bodočim dogodkom v konklavu, temveč da vrže v boj vse razpoložljive sile, da

konklave izvoli za papeža — moža, ki posveti pažljivo razvoju ljudske stranke. — Don Sturzo organizira vse sile, da pripravi teren in ustvari situacijo, ki bo ugodna italijanskim klerikalcem in tako tudi oficijelni Italiji na Kvirinalu.

Bodoči boj za papeža bo ljut in se bo vodil pod geslom: »Sporazum med Vatikanom in Kvirinalom!«

V Rimu manj močna je druga struja, ki je nasprotna politiki italijanske ljudske stranke, a ima vplivne privržence v krogih nerimskih kardinalov. Ta struja izključuje sporazum s Kvirinalom.

„Fides Intrepida“.

„Fides Intrepida“ — neustrašna vera je po prorokovanju sv. Malahije motiv za novega papeža. V misteriozni srednjeveški relikviji je stala za Leona XIII. napoved »Lumen in coelo« za Pija X. »Ignis ardens« in za Benedikta XV. »Religio depulata«. Za časa Leva se je prikazal na nebu velik komet z repom. Pij X. je razirjal okoli sebe ogenj dobrote in ljubezni, za časa Benedikta pa je prišla nad krščanski svet trda vojna preizkušnja. Za novega papeža pa velja »Fides Intrepida«. Boj za papeža je vedno huiji in nič se ne ve, kdo dobi v svojo roko Malahijevo navodilo za vzdrževanje »neustrašne vere«. Vsak dan se vrše kongregacije, ki so nekak preludij konklavu. Izmenjavajo se mnenja, tendence se raztezajo in skrajšujejo, prihajajo novi kardinali, ki se takoj uvajajo v volilno gibanje. Don Sturzo, vodja ljudske stranke, deluje dan in noč za misel, da bi se nadaljevala Benediktova politika, ki je podprla in dvignila stranko in porabljja ves svoj vpliv proti toku, ki bi hotel spraviti na površje papeža tipa Pija X. Italijansko časopisje je deljeno na dve strani. En del gleda na konklave zgolj z nacionalističnega stališča in hoče kratkomaletalijana na papeški stolici, ki se že potem, naj bo »olipane« tako ali tako, uda politiki, ki jo je prišel Benedikt in ki jo hoče italijanska vlada nadalje pospeševati. Klerikalno časopisje pa ima pred očmi sedanjo ugodno pozicijo stranke in noče, da bi se ta pozicija niti najmanj porušila. Najbolj »spanabil« so sedaj kardinali Maffi, Gaspari, Ratti, La Fontaine in Laurenti. »Popolo romano« je mnenja, da sta naresnejša kandidata Ratti in La Fontaine, ki predstavljata koncilijacijo med antitezama Maffija in Merry del Vela. Ni pa izključeno, da se to kandidature kmalu obrabito in stopijo v osrednje druge imena. Za ta slučaj se navajajo kardinali Laurenti, Lega in Ascalesi. Listi so beležili tudi strah, da se uteeme boji za papeža med italijanskimi kardinali tako razgreti, da ne bo mogoče izvoliti Italijana. Tako danes še ni izključena možnost, da bi ne bil izvoljen na sveto stolico kak zunanji kardinal. Imenuje se že tak kandidat in sicer ameriški kardinal O Connel.

Diplomatični spor med Belgijo in našo državo.

Pomirjevalni predlog naše vlade.

Beograd, 28. januarja. (Izv.) Iz Ženeve je prejel Presbiro vest, da večina švicarskih istov piše o sporu med Belgijo in kraljevino SHS, ki je nastal vsled diferenc med beogradsko občino in Belgijsko tramvajsko družbo radi lastnine in odškodnine tramvajске železnice. Vsi švicarski listi smatrajo za verjetno, da pride do prekinjenja diplomatskih odnosov med obema državama. Temu sporu pa posveća tudi francosko in belgijsko časopisje velike gospodarske člank, ki deloma zelo vplivajo na naše francie in na kurz dinara v Curihu. Časopisje teh treh držav je odprlo zadnje čase vse predale proti Beogradu. Naša vlada je spoznala nevarnost tega spora. Pričela je s posredovanjem in je snoči objavila sledeće:

V vprašanju spora med beogradsko občino in Belgijsko tramvajsko družbo želi kraljeva vlada, da se ta spor čimprej konča. V interesu obeh

strank je kraljeva vlada za to, da se doseže mirnim putem med obema strankama sporazum. Ako ne pride do tega sporazuma kraljeva vlada predlaga, da se to vprašanje reši potom razsodišča, ki bo dalo vse garancije popolne nepristranosti. V to razsodišče naj odpošlje beogradska občina svoje dva zastopnika, ravnotako tudi belgijska družba. Ako se ti zastopniki ne morejo zediniti glede predsednika, naj to rešita sporazumno obe vladi (naša in belgijska).

Ako ne pride do razsodišča, je kraljeva vlada pripravljena, da se to vprašanje odstopi v rešitev svetu Zveze narodov.

• • •

Zadevni vladni komunikio naglašja dalje, da je šla naša vlada do skrajnih me v pomirjenju samo radi tega, da se ta privatni spor reši potom sporazuma in da se tako chranijo diplomatske zveze in spor konča na prijateljski način.

K proslavi Sv. Save u Beogradu.

Kralj in akademika omladina.

Beograd, 28. januarja. (Izv.) V dopisno včerašnje poročila o proslavi sv. Save na beogradski univerzi, javljamo še sledeće: Šolska mladina no vsej Srbiji je praznik Sv. Save proslavila na najsvečaniji način, tako tu i begradska univerza. Svečanosti, ki se je pričelo točno ob 10. do. na univerzi, so prisostvovali ministri predsednik dr. Pašić, ministar prosvete g. Svetozar Pribičević, predsednik narodne skupštine dr. Ivan Ribar, narodni poslanec, diplomatski kor in številni zastopniki raznih kulturnih organizacij. Akademsko pevsko društvo »Obilice« je pri vstopu Nl. Vel. kralja Aleksandra I. zanelo posebnodilasko nesem »Srb. Hrvat in Slovenec«. Svečano obredno opravilo je služil sam patriarh Dimitrije in je izvršil tudi rezanje kočča. Rektor dr. Gavrilović je imel krasen govor o temi »Učelintente Jugoslovenov«. Po končani svečanosti je univerzitetni profesor dr. Vukić razdelil med akademike kraljeve nagrade za natholičke znanstvene teme. Od juridične fakul-

tete so bili obdareni z nagrado: Stevo Cirković, Ilija Brzić, Ljubica Dimitrijević in N. Mladenović; od filozofske fakultete Stanko Maleš (Slovenec) in Milonja Jojić; od tehniške fakultete Milko Radovanović.

Ob 1. uri nonodine je kralj povabil sveučiliške profesore in akademike na obed. Obeda so se udeležili: ministar Pribičević, rektor univerze dr. Gavrilović, prof. Slobodan Jovanović, prof. dr. Draganliuh Arangelović in dekani vseh fakultet Obeda se je udeležil tudi princ Pavle. Nl. Vel. kralj Aleksander in princ Pavle sta se iskreno in živahno razgovarjala z akademiki in zagotavljala svojo osebnou naklonenost akademski omladini, proseč jo, da posveti vse sile kulturnemu napredku domovine in splošni prosveti.

NOVA AVSTRUSKA VLADA.

—d Dunel, 27. jan. —

Politične vesti.

Državni ceremonijel, Beogradski Presbiro objavlja: Minister za zunanje stvari je imenoval komisijo, ki bo izdelala državni ceremonijel. Namenjavajo se izdelati naslednje točke: 1. splošno odredba ceremonijela, 2. čia poslanikov, 3. čin donošil dostojanstvenikov, 4. čin vojskih odposlancev, v odnošju naspram diplomatskim uradnikom, 5. nošnja obleke, 6. nastop službe novega ministra za zunanje stvari, 7. sprejem tujih diplomatskih zastopnikov, 8. proslava narodnih in državnih praznikov, 9. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 10. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 11. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 12. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 13. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 14. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 15. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 16. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 17. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 18. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 19. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 20. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 21. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 22. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 23. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 24. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 25. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 26. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 27. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 28. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 29. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 30. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 31. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 32. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 33. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 34. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 35. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 36. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 37. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 38. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 39. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 40. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 41. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 42. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 43. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 44. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 45. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 46. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 47. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 48. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 49. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 50. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 51. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 52. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 53. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 54. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 55. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 56. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 57. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 58. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 59. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 60. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 61. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 62. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 63. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 64. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 65. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 66. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 67. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 68. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 69. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 70. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 71. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 72. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 73. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 74. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 75. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 76. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 77. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 78. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 79. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 80. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 81. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 82. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 83. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 84. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 85. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 86. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 87. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 88. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 89. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 90. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 91. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 92. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 93. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 94. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 95. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 96. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 97. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 98. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 99. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 100. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 101. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 102. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 103. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 104. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 105. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 106. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 107. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 108. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 109. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 110. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 111. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 112. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 113. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 114. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 115. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 116. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 117. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 118. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 119. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 120. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 121. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 122. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 123. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 124. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 125. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 126. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 127. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 128. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 129. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 130. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 131. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 132. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 133. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 134. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 135. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 136. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 137. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 138. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 139. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 140. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 141. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 142. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 143. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 144. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 145. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 146. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 147. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 148. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 149. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 150. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 151. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 152. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 153. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 154. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 155. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 156. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 157. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 158. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 159. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 160. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 161. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 162. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 163. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 164. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 165. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 166. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 167. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 168. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 169. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 170. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 171. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 172. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 173. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 174. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 175. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 176. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 177. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 178. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 179. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 180. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 181. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 182. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 183. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 184. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 185. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 186. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 187. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 188. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 189. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 190. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 191. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 192. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 193. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 194. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 195. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 196. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 197. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 198. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 199. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 200. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 201. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 202. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 203. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 204. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 205. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 206. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 207. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 208. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 209. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 210. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 211. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 212. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 213. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 214. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 215. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 216. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 217. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 218. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 219. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 220. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 221. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 222. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 223. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 224. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 225. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 226. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 227. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 228. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 229. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 230. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 231. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 232. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 233. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 234. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 235. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 236. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 237. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 238. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 239. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 240. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 241. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 242. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 243. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 244. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 245. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 246. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 247. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 248. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 249. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 250. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 251. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 252. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 253. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 254. sprejemstvo in sprejemnih pozdravov, 255. sprejemstvo in sprejemnih pozdrav

Noćinski pregled.

— »Tempe« piše h govoru Lloyd Georgea na zborovanju koalicijskih liberalcev, da kakor on, tako sovražno vojno tudi na Francoskem, kakor on, tako mislijo tudi Francozi, da bodo mogli evropski narodi prosperirati le potem skupnosti in baš radi tega so nastopili Francozi za finančno solidarnost zaveznikov. Da se utrdi mir v Evropi, v to svrhu se v prvi vrsti ne sme porušiti sporazum med zaveznicmi. Francozi listi pišejo sploh zelo napeto o Lloyd Georgeovih izjavah in v sodijo, da bi ugotovila konferenca v Genovi preveč služiti v korist Nemčije in sovjetske Rusije, ki hoče priti do širokih trgovskih zvez. Tudi zavračajo Lloyd Georgeovo trditve, da bi bila mednarodna konferenca v juliju 1914. mogla preprečiti katastrofo, ki je sledila v avgustu. Katastrofa je prišla, ker sta bili Nemčija in Avstrija odločeni, da se zatežeta k silni in udeležitvi svoje namene ne glede na druge države. Ako se hoče vzdržati mir, treba, da se v slučaju, ako se pokaže milino nagnjenje, podpre z vsim sredstvi mirovna volja, ki naj vstavi napadalec.

— »Observer« v Londonu prinaša iz Moskve dopis, ki zatrjuje, da je Rusija pripravljena plačati vsako ceno, samo da jo sprejmejo v koncert evropskih držav. Seveda se ne more sprizgajati s kakršnokoli bodi osnovo za rekonstrukcijo Rusije, ki bi jo izdelale evropske velesile. Zastopnik umerjenih boljševikov je dopisniku izjavil, da grede Rusi v Genovo kot predstavnik Rusije, ki je bolj edinstvena nego je bila Rusija celga poslednjega stoletja. Ruski zastopniki ne pripuste niti najmanjšega poizkusa, da bi se kršila suverenost Rusije ne samo na političnem, temveč tudi na gospodarskem polju. »Na primer: mi nimamo volje za to, da bi dali koncesije za železnice in nočemo doznostiti inozemske kontrole nad našimi železnicami. Isto tako je izključena vsaka kontrola nad takimi prirodnimi bogastvom, ki je izvor politične moči, kakor na primer bakšiti petrolejski vrelci. Drago pa bi bilo boljševikom, ako bi tuji kapital začel izkoriščati petrolejsko bogastvo na Embi in Uhti. seveda bi tam bilo govora samo o gospodarskih nalozah.« — Boljševiki izjavljajo nedostaje dosednje lastnosti!

— »Neuer Merkur« pričbuje članek, ki trdi, da je največja blaznost, ako vlade zaveznikov po eni strani nalagajo nemškemu narodu plačila, po drugi pa si prizadevajo, da bi ta plačila onemogočili. Pogin Nemčije bi pomenil tudi njihov pogin. Clankar pravi, da misli večkrat na Španijo v stoletju, sledečem zavzetju Mehike in Peru. S sramotnim suženjskim delom so morali Indijanci pridelavati zlato in srebro novemu svetu. Taki Indijanci so danes Nemci. Po preteku enega stoletja je radi bogastva sloveča Španija obubožala. Taka bo tudi usoda alijantih in asocijantih držav. Pri tekočih zlato in srebro je divjalo cene v Španiji, vsled česar je rasla diferenca med ceno blaga doma in v tuzemstvu. Druga posledica je bila, da je prihajalo blago iz drugih dežel v masah v Španijo, vsled česar je tekel zlati in srebrni denar v inozemstvo in koncem konca je bil tvoril denarno cirkulacijo v Španiji baker. Gospodstvo je šlo pod zlo. Tako se zgodi tudi pridobitvenim panogam v alijantih državah, ako bodo z uvoznimi težkočami tišale k tlem cene blaga, ki ga pošiljajo Nemci v odloščilo obveznosti. Samo da Nemci ne bodo imeli od tega koristi, kakor je isto imeli Indijanci, ki so tlačili Špancem. Vzrok je razveljavljenost nemških dajatev. Nemci poginelo in alijantne države tudi. Rešitev in zbljevanje narodov je mogoče samo potom svobodne trgovine.

Iz naše kraljevine.

— Ujedinjenje državne statistike. Prometno ministristvo zahteva, naj se premesti državna statistika iz ministristva za socialno politiko v ministristvo za prosveto in naj se delokrog statistike razširi na vse teritorij kraljevine. S tem bi bila ukinjene vse pokrajinske statistike.

— Glasilo ministristva za socialno politiko »Socialni preporoč« bo od sedaj naprej izhajal v povečanem obsegu. Službeni del lista bo zelo skrajšan.

— Število bolnih otrok v Jugoslaviji. V naši kraljevini je 588 slepih, 1862 mutastih, 1802 duševno omejenih, 1915 skofuloznih in 286 sifilitičnih otrok. Večji del teh otrok je v državnih ali pa v zasebnih bolnišnicah.

— Novi sanatorij v Surdulici. Ministristvo za socialno politiko bo skupno z ameriškim Serbian Relief fond sezidalo v Surdulici moderen sanatorij za jetične invalide in otroke. Začasno bodo postavljeni štirje paviljoni, kjer bo prostora za 300 bolnikov.

— Obšinske volitve v Zadru. Volilni boj je bil precej oster. Zmagala je s večino Kreklicheva skupina, fašisti so dobili manjšino. Prva skupina je dobila okoli 2000 glasov, druga 1000. Delavska lista z republikanci je propadla s 350 glasovi. Obšinski zastop ostane tako v rokah starih italijanskih liberalcev.

— Milan Kučenjak †. Dne 16. t. m. je preminul v Varaždinu kanonik zagrebške nadškofije gospod Milan Kučenjak v visoki starosti 79 let. Pokopnik je bil eden poslednjih Strossmayerjevih svečnikov. Mnogo je delal na polju ljudske prosvete. Doktor je obstojala hrvatsko-srbska koalicija, je bil zvest njen član, v sedanjih časih je bil član demokratske stranke in predsednik demokratskega kluba v Varaždinu. Vzornik svečnikov naprednega duha je pustil s svojim plodonosnim delovanjem za seboj najboljšo spomin. Pisanje v oglasu!

Gospodarske vesti.

Posredovanje dela v Sloveniji leta 1921.

Kakor že v vseh kolikor toliko naprednih državah, se je uredilo tudi pri nas takoj po prevratu javno posredovanje dela, ki ga vodi v Sloveniji Državna posredovalnica za delo s svojim osrednjim uradom v Ljubljani ter podružnicami v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptulju in Murski Soboti. Eksistenčno potrebo te institucije dokazuje najbolj živahen promet in pa lepi uspehi, ki ga je dosedaj dosegla, vkljub temu, da se je imela boriti še s velikimi težkočami. V preteklem letu izkazuje namreč Državna posredovalnica za delo naslednji promet: Skupni promet 32.747 strank (moških 22.063 in ženskih 10.684). Od teh je bilo delodajalcev 16.106 strank (moških 10.490 in ženskih 5616) in delojemalcev 16.641 strank (moških 11.573 in ženskih 5068). Posredovanj se je izvršilo 10.086 strank (moških 6623 in ženskih 3463), kar znači, da je preskrbela posredovalnica: zaprosene delavce 61,4% delodajalcev 1. 1919 43%, 1. 1920 pa 61%), zaprosene službe 60,6% delojemalcev (1. 1919 je 33%, leta 1920 pa 50%). Vseh dopisov je rešila posredovalnica 9234 (1. 1920 je 6901).

Posamezne podružnice izkazujejo naslednji promet in uspehi:

1. Ljubljanska podružnica 12.529 strank in 4254 posredovanj.
2. Mariborska podružnica 12.090 strank in 2477 posredovanj.
3. Celjska podružnica je bila zaprta, ker ni bilo uradnika.
4. Ptuljska podružnica 737 strank in 85 posredovanj.
5. Prekmurska podružnica 7391 strank in 3270 posredovanj.

Normalno so poslovala ljubljanska, mariborska in prekmurska podružnica, celjska se je morala začasno zapreti, ker ni bilo uradnika, ptuljska je pa v preteklem letu le životarla, ker je bila nameščena v Strnišču pri Ptulju. Meseca decembra se ji je pa posrečilo dobiti v Ptulju potrebne uradne lokale, vsled česar je upati, da bo mogla odslej tudi ta v večji meri vršiti svoje naloge.

Celokupni promet in uspehi Državne posredovalnice za delo v Sloveniji so bili doslej naslednji:

Leta 1919 je bilo 36.553 strank in 6860 posredovanj, leta 1920 je bilo 28.518 strank in 7820 posredovanj, leta 1921 je bilo 32.747 strank in 10.086 posredovanj. Skupno torej 97.818 strank in 24.766 posredovanj.

Te številke kažejo, da promet vkljub vedno večjemu konsolidiranju naših gospodarskih razmer nikakor ne nazaduje, obratno da je pričakovati še vedno večjega prometa, uspehi pa stalno naraščajo, čim bolj se izpopolnjuje notranja organizacija te novega, a zelo važnega socialno političnega zavoda.

Osrednji urad, ki vodi vso organizacijo in poslovanje, za enkrat še ni polagal tolike važnosti na to, da se poveča promet, kakor zlasti na to, da izpolnjuje zavod iste socialno politične naloge, ki so mu namenjene. Tako je posvetil v preteklem letu posebno pozornost veliki bedi brezposelnih prekmurskih poljskih delavcev, potem težkemu položaju naših sezonskih gozdniških delavcev, ki so jih doslej razna židovska podjetja zelo izkoriščala, dalje posredovanju valencev itd. V tem oziru ima zaznamovati zavod v preteklem letu prav lepe uspehe. Tudi za bodoče namerava posvetiti zavod, če bo našel pri merodajnih faktorjih dovolj razumevanja in podpore, tem vprašanjem posebno skrb, poleg tega pa namerava še intenzivno organizirati invalidno posredovanje, posredovanje v in iz inozemstva itd. V gospodarskem oziru je zlasti važno to, da je začel organizirati zavod obrtne valence iz Bosne v Slovenijo v svrhu dvigovanja bosanske obrti.

K položaju na delavnem trgu v letu 1921 bi bilo v splošnem pripomniti naslednje:

Veliko brezposelnosti je bilo opaziti vse leto med nekvalificiranimi delavci (industrijskimi in agrarnimi) ter med rudarji, živiljskimi delavci, trgovskim in pisarniškim oseblom ter med kovinarji.

Pomanjkanje delavcev je bilo pa opaziti zlasti v lesnih in gradbenih strokah, ter med kvalificiranimi specialisti vseh panog. Da se to nenormalno razmerje izravna, je poizkusil organizirati osrednji urad posredovanje naših sezonskih delavcev (zlasti poljskih) v inozemstvo, iz inozemstva pa dobavljati za našo obrt in industrijo neobhodno potrebne specialiste in gradbene delavce (te zlasti iz našega Primorja). Žal, da so bili ti koraki vsled strogih tozadevnih predpisov še skoro brezuspešni, treba bo pa v interesu vsega našega gospodarskega življenja to vprašanje čimprej rešiti.

Končno bodi še omenjeno, da je izdal zavod v preteklem letu skupno 3790 nakaznic za polovično vožnjo na železnici in skupni vrednosti 73.343,70 Din., skupno število brezposelnih dni pri posredovalnici v evidenci vseh delavcev je pa znašalo 108.047 dni.

— g II. Ljubljanski veliki sestanek v Ljubljani. Kakor se je že poročalo, se vrši letošnja velicejska prireditve v Ljubljani od dne 2.—11. septembra. V prihodnjih dnevih bo prišel »Urad Ljubljanskega velikega sejma« s razpošiljanjem sejmskih radov in prijavitelj. Kot prijavni rok se je določil 15. april 1922. Oficijske prijavitelne in sejmski redi se bodo razpošiljali vsem velesejskemu uradu znanim interesentom. V slučaju pa, da se namerava kakor trdika letos prvič udeležiti prireditve, je v njenem interesu, da takoj naznani svoj naslov uradu, da se ji samerajo pravočasno poslati vse potrebne tiskovine za prijavo. Urad Ljubljanskega velikega sejma posluje v svojih uradnih prostorih na sejmskem ob Gledovetovski cesti permanentno, in je v slučaju informacij interesentom vedno na razpolago.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. januarja 1922.

— Shod o arbo - hrvatskem sporu bo danes v Mestnem domu ob 20. Shod sklicujejo narodni socialci. O temi bodo govorili dr. Otokar Rybář, dr. Ivo Politeo in Milan Marjanović, oba iz Zagreba.

— Podpisujemo. V današnjem »Slovencu« priobčuje župnik Fr. S. Pinžgar članek »Jugoslavija ali smrt«, ki bo v naši javnosti vzbudil gotovo največjo pozornost, morda celo senzacijo, ker so njegova izvajanja v diametralnem nasprotju z vso politiko, ki jo doslej zasledovala klerikalna stranka in njeno časopisje v vprašanju državnega in narodnega ujedinjenja. F. S. Pinžgar piše med drugim: »Kdor je občeval svoje dni z nemškimi častniki, kdor je pogledal le majčkeno za kulise nemške politike, tisti je moral biti v dno duše prepričan o tem, če zmaga nemštvo, potem smo Slovenci dognali. Zakaj ne iz gole prešernosti, ampak vsled sklonjenih načrtov so nam častniki napovedovali: Za pet let po vojski ne bo tu nihče več govori! — vsaj v uradu in šoli — slovensko. Totalna germanizacija Slovencev je bila sklenjena stvar. Kdor je to vedel in je bil zaveden Slovenec, ni mogel poznati nobene druge devize tedaj kot: Edina rešitev, če se naslonimo na jug in se z njim ujedimo. Sicer nas strga jo na tri kose in v 50 letih bi nas poznala samo še zgodovina. To prepričanje pa se še do danes ni moglo in ni smelo spremeniti v nobenem narodno in pošteno čutečem Slovincu. Glasovi, ki udarjajo tuhtam na nogo in na vsako drugo uho n. pr. »Če bi se vrnil prejšnji cesar!«, so glasovi ubogih kverulantov, miselnost starih babic, ki so prepričane, da bodo isti dan po prihodu starih državnih razmer spet tri velike zemlje za en groš... Danes imamo svojo državo, prišla je kri h krvi, veja k drevesu, kamor spada. Ne pozabimo, da smo bili za svetovno diplomacijo mi šele tedaj rojeni, ko se je zapisalo prvič SHS. Regeste zunanijega ministristva na Dunaju svedočijo, da se ime Slovenec ni niti enkrat imenovalo v diplomatičnem svetu. Nas za ta svet ni bilo. Če to vemo, tem lažje razumemo pripravljeno antante za privolitve v žalostno amputacijo na našem narodnem telesu. In če smo mi bili in nismo izhtrali, tedaj, ko nas za svetovno javnost sploh ni bilo, — bomo opešali sedaj, ko smo zelena veja na jugoslovenskem deblu... Naj nas ne plašijo primitivne razmere na jugu. Večjo bodočnost ima naravno zdrav in žilav narod, kot narfurniran. Živiljena sit dekadent... Narod se da izpametovati z modro, pošteno besedo. — ali pa s korobačem. Če z besedo, bo našel lojalno pot, da obravnava z vsakim škodljivcem javnemu blagru. Če ne, ga bo izučil korobač škodljivcev, da bo izpregledal, komu vera, kje nevera. Ta zadnje vrste šola je bridka in čisto krvava. Zgodovina nas tega uči in naša dolžnost je, da dela vsak poštenjak zato, da take šole domovino reši. — Ta Pinžgarjev članek podpisujemo z obema rokama, in se nadejamo, da bo našel odmev v klerikalni javnosti ter povzročil prevrat tudi v politiki klerikalne stranke in v pisavi klerikalnih listov. Zadnji čas je že, da se klerikalna javnost preorientira ter spremeni svojo politiko, ki je bila doslej naperjena izrazito proti državnemu in narodnemu edinstvu.

— Z univerze. Pravnogodovinski državni iznihi koncem zimskega semestra se bodo vršili od dne 3. do 13. prih. meseca na univerzi. Prihodnjih je izpitu 50 kandidatov in 2 kandidatinji. V izpraševalno komisijo sta novov imenovana g. dr. Franc Skaberna, šef oddelka za prosveto in vero, kot izpraševalce za cerkveno pravo, in g. prof. dr. Franc Kos kot izpraševalce o zgodovinskem razvoju sedanjega javnega in zasebnega prava ter o pravni zgodovini južnih Slovanov.

— Proslava v. Save v Ljubljani. Snobci je bil v Narodnem domu primeren zaključek proslave v. Save. Proslavo je priredilo izobraževalno društvo »Bratstvo«. Poleg nevkah točk, ki jih je izvajal Ljubljanski zvon, petja črnogorakega guslarja je predaval profesor dr. Stojčević o pregledu kulturne zgodovine pravoslavne dela našega naroda. Proslava se je med drugimi udeležili kot zastopnik pokrajinske vlade g. dr. Vilko Baltić, general Dokič, načelnik oddelka za soc. skrb A. Ribnikar, generalni konzul č. slovenske republike g. dr. Otokar Benčič in drugi. Proslava je v obilnejšem delu končala s Trifkovičevim dramsko igro »Bilejski nadzornik«.

— Rečem se s pokojnim panežem. Danes ob 10. dopoldne je bil v stolnici svedec rečem se s pokojnim panežem Benediktom XV. Želno mesto je daroval knežič dr. Anton Bonaventura Jozil ob mnogobrojni asistenci. Vredni cerkve je stal katekist a paneževini isagilijam, nam in pastirsko palico ob vnožju. Vlado je zastopal dr. Vilko Baltić, v imenu obolelega pokrajinskega namestnika g. Iv. Hribarja. Mestni magistrat je bil zastopan po

podžupanu g. Riku Jugu. Nadalje je bil navzoč general Dokič s častniškim zborom. Navzočih je bilo več obč. odornikov, toda niti enega klerikalnega, kar je vzbudilo splošno pozornost, da se so začudeno vpraševali, ali, ali, da ni smatral niti eden izmed klerikalnih odornikov za potrebno, da se udeležijo zadušnice za pokojnim papežem. Čudni patroni! V obč. svetu bodo pa gotovo predlagali veliko žalno manifestacijo!

— Bivši tržaški župan umrl. V Trstu je po kratki boleznii umrl dr. Szilpione pl. Sandrinelli, ki je bil od leta 1900—1910. tržaški župan. Dosegel je starost 75 let. Bil je lutt nasprotnik Slovencev.

— Smrtna kosa. V Mojstrani na Gorenjskem je umrl nadučitelj v pok. g. Matija Hudovernik, star 82 let. Blag mu spomin!

— Vprašanje vojne odškodnine za Primorce. Včerašnji »Slovenec« je v imenu »več prizadetih« na nesramen način napadel društvo »Soča«, češ da je občevalo preskrbeti merno tiskovine za prijavo vojne škode Primorcev, ki so postali naši državljani, ker da misli poskrbeti za vojno odškodnino; da po treh mesecih še ni tiskovine ter da bi bili rečni vojni odškodnovanci že dobili vojno odškodnino, ako bi imel kdo smisla za njih grenki položaj. Končno dodaje svet, naj se »Soča« ne briga ne za veselice in ne za sport, ki ga (!) tako rada prireja. — Ta klobasa vsebuje poleg mnoge nevednosti in brezbrzičnosti tudi mnogo zlobnosti. »Soča« ni nikoli obečala, da bo preskrbela vojno odškodnino, ker njeni voditelji dobro vedo, da tega ne bodo dosegli. Na splošno željo svojih članov se je odločila zbrati ves tozadeven statistični material, da ga predloži vladi, da ga pa tri ev. pogajanjih z Italijo uporabi. S tem pa še ni rečeno, da bo ta akcija imela uspeh, in je »Soča« od vsega začetka svarila člane, naj si ne delajo iluzij, ker bi bilo razočaranje še mnogo večje. — Očitek, da bi bili vojni oškodovanci že dobili, kar jim gre, če bi imel kdo smisla za njihov grenki položaj, je smešen in zloben. Še naši rojaki v anektiranem ozemlju niso dobili odškodnine! Zakaj se pa »Slovenec« ali njegov dopisnik ne zavzame za stvar? Ako dosežete ta uspeh, ga bodo slavili vsi Primorci, in uverjeni smo, da v prvi vrsti odborniki društva »Soča«, ki so vsi vojni oškodovanci s predsednikom vred, in ki so bili in so večinoma še v »grenkem položaju.« — Kar najodločnejše pa zavračamo očitanje, da so briga »Soča« le za veselice. Konstatiramo, da ga ni društva v Ljubljani, ki bi priredilo toliko poučnih sestankov kot »Soča«, ki bi sistematično prirejalo vsak teden predavateljske večere in ki bi storilo tudi v karitativnem pogledu za svoje člane toliko kot »Soča«. Da ne obeča svojega dela na veliki zvon, pa ne more omajati našega zaupanja v to največjo našo organizacijo v Jugoslaviji, ker kdor hoče videti, da di da društvo dela vstrajno in uspešno. — Kar se pa tiče onih tiskovin, naj omenim še to, da jih »Soča« razpošilja že cel teden, kar bi »Slovenec« dopisnik tudi lahko izvedel, če se je obrnil na pravo mesto. — Eden v imenu mnogih »Sočarjev«.

— Ravnanstvo gluhonemnih. Je že večkrat dobilo mesa in drobovine od veletržca g. Predoviča za zavodne golence. Pristrčna hvala za ta človekoljubni čin!

— Smrtna kosa. V Zapoštu pri Slov. Bistrici je umrla 15. jan. t. l. gospa U. Robarjeva, mati okr. talnika v Prevaljah g. Fr. Robarja v visoki starosti 91 let. Bila je ena naistarsjih oseh v Slov. Bistrici in okolici. Bodi ji zemljica lahka!

— Šentpetersko vojašnico so pretekle jesen nekoliko prenovili in uredili. Tudi so prostore očistili nesnage in stenik, ki jih je po sobah in pisarnah kar mrgolelo še iz avstrijskih časov. Sedaj je to poslopje vsaj po možnosti uporabno.

— Volaki - analfabeti. V Ljubljani je poučevalo do zdaj volake-analfabete tukajšnje garnizije troje mestnih učiteljev, ki so radi tega svojega šol. pouka oproščeni. Ker je sedaj teh vol. analfabetov tu več, se dodele za pouk še trije učitelji. Naših volakov-analfabetov je bilo v celi garniziji — 5 odstotkov.

— Tiskovanje ljubljanskih cest so to letošnje pomlad nadaljevali in sicer: Sv. Petra ceste od križišča s Kolodvorske ulice do Resljeve, po možnosti tudi do Vidovdanske ceste; Stritarjeve ulice, Starega in Mestnega trga. Pred škofijo po Krekovem trgu. Kopitarjeve ulice in Poljanske ceste do Rógerjeve hiše. — Da se bo moral zajedno tudi odstraniti kameniti trotoar po Sv. Petra cesti, Starem in Mestnem trgu. Pred škofijo, na Poljanski cesti in v Kopitarjevi ulici in z novimi ploščami nadomestiti, je pač samo po sebi umilivo in je tudi v načrtu. Izvršitev teh del bo trajala osem mesecev.

— Dolga pravda radi — mucke. Ne gre niti za pravo mačko, ampak za malo mucko, ki se je od bogzna odkod pritenla k hšti Aloize Pfeiffer v Sovlaku pri Gor. Radgoni. Družina je sedela na večer pred hišo, pa se pritepe mlado mačko, deklica Tezija Kozar jo vzame, živalici ugaja in

ostane pri hiši. Za ta velikiški dogodek izve sovražni sosed Milinarič, halo, nova pravda po vrhu je tolikih drugih. V Gor. Radgoni so to mačko pravdo ne je sprejeli, nego so toženo Pfeiffer tudi obsodili radi — tatvine, česar bi sicer — tako se glasio razlogi obsodbe — ne storili, ker gre vendar za kolikor toliko pritepeno mačko, toda obsodba se je morala izreči, ker se je mačko ukradla Pfeifferjevemu sovražniku Milinariču. In radi te mačke pravde so služili baje celo trije odvjetniki, dokler ni mlad koncipient pred vzklicnim sodiščem Maribor v posebnem govoru dokazal, da to vendar ne gre, človeka obsoditi kot tatu radi kakga pritepenega mačeta. Vzklicni senat je bil istega menja ter je obsodbo na en dan zapora razveljavil. Koliko stane to mače?

— Prijeta roparska družba. V Trstu je vladal zadnji čas med prebivalstvom velik strah pred roparji. V megalnici Bolaffio v Dantjevi ulici je bil izvršen roparski umor v opoldanskih urah. Policija je iskala in končno našla roparje. Ti so pod ključem. Manjkal je le še njihov vođa Ivan Brajko. Tega so pa zasledovali karabinjerji in in ga končno zasledili pri Koprju. Zlepa se ni hotel udati, marveč je streljal. Nato so streljali karabinjerji in ga zadeli. Obležal je mrtav. Prijeti roparji so priznali, da so oni izvršili tudi roparski napad na vodstvo tramvaja v decembru.

— Veliki pustni korzo so vrši kot običajno na pustno nedeljo, dne 26. februarja t. l. v veliki dvorani hotel »Union«.

— Prijet roparski morilec v Ljubljani. Ljubljanska policija je aretirala opearskega delavca Ivan Višnarija, ki je umoril v Pakracu na Hrvatskem opearskega poslovdjo Frana Golubčica in njegovo ženo Regino ter ju orepal. Po umoru je pobegnil v Ljubljano, kjer ga je dohitela roka pravice.

— Nesreče in nezgode. (Nevaren konj). Konj je močno ugriznil v lice More Karla, 18 letnega učenca državne podkavske šole v Ljubljani, ko je držal konju nogo med podkovanjem. — (Smrt). Zdešarju Josipu, delavcu v Združeni opekarni na Viču je padla smot žgane opeke v levo oko. — (Gorka juha). Apolonij Kocmur iz Tržiča je pri jedi zakuhane juhe obtičala kost v grlu. Ker ji domče zdravnik ni mogel pomagati, je morala oditi v bolnico. — (Spahnjena roka). Jožefa Tomazina, služkinja, je pred državnim kolodvorom padla in si pri tem spahnila levo nogo. — (Zlomljena roka). Franc Stanko, delavec pri tvrdki Stebi & Tuječ, je šel po lestvi na podstrešje, pri tem pa se je lestva nagnila in je padel na tla. Pri padcu si je zlomil desno roko.

— Srečke Koča jugoslov. sester. Kako smo že dolgočasne z našimi sredstvi, kaj ne? Res je, vendar ne bo milr, dokler ne razprodamo zadnje naše srečke. Zato pomagajte nam vsi: sestre, ki jih imate v prodaji, da se jih rešita čim prej in občinstvo kupuj jih, če tudi že imaš! Čim več srečk temveč možnosti in nade, da zadenemo glavni dobiček, ki znaša 50.000 K.

— Nemško strelsko društvo, ki je lastnik strelšča pod Rožnikom, je kooptiralo v svoj odbor tri slovenske člane in sicer: gg. Filipa Supančiča, Jeana Schreya in Frana Sevljaka. Svoječasn v to društvo niso sprejimali Slovencev, odslej pa so odprta vrata tudi Slovincem, s čemer je zagotovljeno, da preide tudi to društvo, kakor je edino pravilno, v narodne roke.

— Baletni večer gospe Poljakove, ki bi se moral vršiti 21. t. m. v Celju v Narodnem domu, se je z ozirom na obolost g. Poljakove preložil na dan 4. februarja 1922 nepreklicno. Slavno občinstvo naj oprosti, da se balet ni mogel vršiti na določen večer. Vabimo občinstvo, da to prireditve poseti, ker obeta biti jako zanimivi.

ODLIKOVANJE PROSVETNIH DELAVCEV.

— Beograd, 28. januarja. (Izv.) Včeraj na dan Sv. Save je izšel kraljev ukaz, s katerim je bilo odlikovanih 900 prosvetnih delavcev iz vse naše kraljevine. Odlikovani so vseučiliški profesorji, srednješolski profesorji, učitelji, književniki, umetniki in drugi prosvetni delavci. Odlikovanih je tudi mnogo Slovencev.

USODA GLADNE RUSIJE.

— d Zeneva, 27. jan. (Brezž.) Nansen je v svojem govoru o pomoči gladujočim v Rusiji dejal med drugim, da žive stradaljoči v takih razmerah, da ni mogoče misliti na to, da bi se dali rešiti vsi v onih pokrajinah Rusije, kjer razsala lakota. Pomoč je treba omejiti le na gotove dele. Ne kaže drugače, kot da se ostalo prebivalstvo prepušči sami. Na vsak način pa je treba ukreniti vse, da se taka nesreča ne ponovi.

TRGOVINSKA POGODBA Z AVSTRIJO.

— Beograd, 28. januarja. (Izv.) Na dnevnem redu današnje, za 16. uro določene seje narodne skupščine, je kot prva točka poročilo devetčlanske odbora o trgovinski pogodbi z Avstrijo. Dalje je na dnevnem redu poročilo verifikacijskega odseka.

Volja med Mehiko in Gvatemalo.

— d Pariz, 27. januarja. (Havas) Po vesteh današnjih večernikov je med Mehiko in Gvatemalo nastalo vojno stanje.

Najnovejša poročila.

Odnosji med Vatikanom in našo državo.

— Beograd, 28. januarja. (Izv.) V rimsko katoliški cerkvi je včeraj ob 10. dopoldne zagrebški nadškof dr. Bauer opravil slovesen rekvem za poka. papeža Benedikta XV. Rekvemu so prisostvovali zastopniki vlade, diplomatiki kor in papežev nuncij msgr. Cherubini.

— Beograd, 28. januarja. (Izv.) Po končanem rekvemu je nuncij msgr. Cherubini sprejel v svoji vili beogradskega novinarja, kateremu se je zelo obširno izrazil o odnosih med Vatikanom in našo državo. Med drugim je msgr. Cherubini izjavil: »Sveta stolica in kraljevina SHS sta od početka v najboljšem medsebojnem razmerju. Sveto stolico je posebno razveselila prijetna pažnja vseh merodajnih vladnih zastopnikov povodom smrti papeža Benedikta XV. Velika

škoda je, da leta 1913. med Vatikanom in tedanjo Srbijo sklenjeni konkordat ne more obsegati vseh delov države, razširjene 1. 1918. Dana je prvič možnost, da se konkordat razširi na vse pokrajine, ali da se sklene nov konkordat. To vprašanje sedaj proučujeta Vatikan in vlada. Sveta stolica simpatično opazuje razvoj ujedinjene domovine in razume vse težkoče, ki so neizogibne pri zgradbi prvih temeljev take države.

Sveta stolica je naklonjena Vaši državi. To pokaže v najkrajšem času povodom imenovanja novih škofov v Jugoslaviji. Glede novih škofij v Volvodini je nuncij naglašal nujno potrebo njih ustanovitve. Kakor se je nuncij dalje izjavil, odpotuje v dveh ali treh tednih v Rim, da poroča o stališču katoliškega prebivalstva v Jugoslaviji.

Šibeniški dogodki.

Rezultat preiskave. — Krivda italijanske posadke.

— Beograd, 28. januarja. (Izv.) Inšpektor notranjega ministrstva g. Katić se je povrnil iz Šibenika v Beograd. Skoro mesec dni je vodil preiskavo o bojiščnih dogodkih v Šibeniku. Danes je predložil znanemu ministru zelo obširno poročilo o rezultatih zelo detaljne preiskave. Po njegovem poročilu zadene glavna krivda na izgreh mornarje italijanske posadke na vojni ladji »Mirabela«. Krivci pa so

tudi med meščanskimi sloji, ki so mornarjem vzklili razne besede.

— Split, 28. januarja. (Izvirno.) »Illustrazione Italiana« priobčuje članek, v katerem pozivlja italijansko vlado, da ne izprazni tretje cone. Članek se posebno odločno upira izpraznitvi otoka Uljana, ki naj bi Italiji služil kot nekaka obrambna točka za varstvo italijanskega elementa v Zadru. Otok Uljan leži namreč nasproti Zadru.

Kravali v praškem parlamentu.

Komunisti in Nemci v priateljskem obliku. — Nemški poslanec dr. Beran izročen sodišču. — Smrdljiva bomba.

— Prag, 28. januarja. (Izv.) Parlament češkoslovaške republike je moral včeraj gledati naravnost vsečkanjalozne prizore, ki so jih bili izvali komunisti in Nemci. Češki komunisti so se naravnost surove škandele izvajali radi tega, ker je bil njih organ »Rude Pravo« konfisciran radi protidržavnega članka poslanca Hackena. Komunisti so v svoji besnosti tolkli po klopih, razbijali pulte, metali tintnike in svinčnike in tako onemogočili vsako dostojno in mirno debato. Lojalni in že v bivšem dunajskem parlamentu izkušeni predsednik Tomašek je sprva skušal miriti, a je pozneje ogorčeno vzkliknil: »Takega parlamenta še nisem videl. Sramota! Pozovem javno stražo, da napravi red.« Nemški posl. Hanreich pa je kričal: »To je policijski predsednik.« Pred predsedniško tribuno je nastala prava rokooborba. Tomašek je poslanca komuniste in Nemce poklical k redu, škandali pa so trajali skoro pol ure. Nemški posl. dr. Beran je vrgel proti predsedniku smrdljivo bomba, ki je pustila svoje sledove na steni. Seja je bila za pol ure prekinjena in se je na to zopet nadaljevala. Sedaj je nastal mir. Načelnik nemškega kluba dr. Lodgeman je javno v zbornici izrazil obžalovanje, da se je član njegovega kluba tako daleč izpozabil. Izjavil je: »Smrdljivo

bombo je vrgel dr. Beran. Obžalujem ta dogodek v imenu vsega kluba.«

Predsednik Tomašek je tri komunistične poslance izključil iz treh sej. — Prag, 28. januarja. (Izv.) Zbornica je pozno v noč sklenila, da se izroči posl. Beran delnemu sodišču, ki naj uvede proti njemu kazensko preiskavo. Nemški junak dr. Beran, reneget, je je takoj, ko je vrgel bombo, odkril iz zbornice in še ponoči popihal v Nemčijo.

UDELEŽITEV KARDINALOV PRI VOLITVI.

— Berlin, 28. januarja. (Izvirno.) »Berliner Tageblatt« javlja iz Rima, da je do 26. t. m. dospelo v Rim trideset znanjih kardinalov. Celokupno računajo, da se udeležijo konklave le 48 kardinalov. Ker 10 je umrlo radi boleznih in potovanj težko za državljan, »Intransigentna stranka« ima malo upanja na izvolitev svojega kandidata, večje šanse so za kompromisnega kandidata.

AMERIKA DEFINITIVNO ODKLONI GENOVSKO KONFERENCO.

— Pariz, 28. januarja. (Izv.) »New York Herald« javlja, da je bila včeraj seja kabineta, ki je definitivno sklenil odkloniti poziv italijanskega zunanjega ministra, da se Zedinjene države udeležijo konference v Genovli. Kot razlog navaja list, da Amerika nima zadostnih

garancij za točno izvedbo in točno dočitev dnevnega reda.

— London, 26. jan. Reuterjev urad javlja iz Washingtona: S pristojnega mesta javljajo, da vlada Zedinjenih držav ni pripravljena udeležiti se genovske konference, ki se bo vršila ob določenem času. Ameriška vlada bi se strinjala z načrtom gospodarske konference, ki bi se vršila kasneje, to se pravi takrat, ko se stanje v Evropi ustali.

KONFERENCA NASLEDSTVENIH DRŽAV V PARIZU.

— Pariz, 28. januarja. (Izv.) »Echo de Paris« javlja, da je poslaniška konferenca prejela noto češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša, ki predlaga konferenco nasledstvenih držav v Parizu, na kateri naj bi se končovaljavno rešila sporna vprašanja in uredila vse razmere med nasledstvenimi državami.

KONSOLIDIRANJE ZAVEZNIŠKIH DOLGOV V AMERIKI.

— Washington, 26. jan. Senat je v prvem glasovanju sprejel izpreminjalni predlog glede konsolidiranja zavezniških dolgov. Po tem predlogu obrestna mera ne sme znašati manj kot 4 1/2 %.

— London, 26. jan. Reuterjev urad doznava, da so govornice, po katerih se sklicanje mednarod. gospodarske konference v Genovli, morda odgodi, popolnoma neosnovane.

AVSTRIJSKO POSOJLO V ANGLIJI.

— London, 26. jan. Predlog avstrijske vlade glede dovolitve posojla je bil izročen zakladnemu ministru, ki bo o tem poročal vladi.

— London, 27. jan. »Morning Post« piše, da je Anglija trdno prepričana o potrebi kredita za Avstrijo in da dovoli ta kredit tudi tedaj, ako bi ga morala dati sama.

Darila.

Uprava našega lista je prešla za: »Jugoslovensko Matice, podr. Rakete«. Gosp. A. Zulan daruje prigodom neke kupčije Din. 20.

— Darila: Uradniki fin. delegacije in fin. okr. ravnar v Ljubljani, zbrali so za Jugoslov. Matice Din. 170.25, mesto venca za krsto premisljenega očeta g. delegata min. fin. dr. K. Šavnik, dalje iz istega pouda za vojne slovese v zavodu Din. 170.25 in zbirka uradnikov fin. delegacije Din. 75.— za Jugoslov. Matice. Zneke smo že oddali svojemu namenu. Srčna hvala!

— Posnemajna vrednoti Uslužbenstvo obratnega ravnanstva južno železnice je v letu 1921 prispevalo za: Gospodarski zvon 8.396 K; Jugoslov. Matice 10.469 K; Ciril Metodovo družbo 242 K; slepce 883 K. Skupaj 19.990 K.

— Zadruga sodavičarjev za Slovenijo je sklenila, da veljajo sodavičarski izdelki, t. j. pokalice ali mali sifon, od 1. februarja t. l. naprej 4 K komad iz obratovalništva.

Berze.

— Zagreb, 28. jan. (Izv.) Prosti promet Devize: Curih 60.—, 60.50, Pariz 25.25, 25.40, London 1305.—, 1310.—, Berlin 153.—, 156.—, Dunaj 3.60, 3.80, Prag 595.—, 598.—, Italija 13.50, 13.60, Budimpešta 44.50, 45.—, Valute: dolar 503.50, —.

— Dunaj, 27. jan. (Izv.) Valute: dinar 11.240, 11.260, dolar 8.548, 8.552, avic. frank 167.975.—, 168.025.—, Devize: Beograd 11.310.—, 11.330.—, Zagreb 2825.—, 2832.—, Švica 169.975.—, 170.025.—.

— Curih, 27. jan. Zagreb 1.699, Dunaj 0.149, Prag 9.901, New York 5.139.

— Trst, 27. jan. Zagreb 7.40, Berlin 11.15, Prag 43.50, Pariz 185.50, London 96.10, New York 22.50, Curih 442.—.

Turistika in sport.

— Sankške tekme v Bohinju. Sportna zveza priredi v Bohinju na 2. februarja prvo letošnje sankške tekme za prvenstvo Bohinja, 5. februarja pa veliko, za prvenstvo Jugoslavije. Spored obsega tekmo senjorjev za prvenstvo, tekmo junijorjev, tekmo za dame in tekmo na dvosedehnjih sankah. Prijave se vstopiti Sportni zvezi v Ljubljani ali Zimsko - sportnem oddelku Bohinj. Podrobní razpis je v številki 2. »Sportac«. Sankške tekme je letos mogoče urejati, ter bo gotovo mogoče voziti rekorde. Pa tudi vsem drugim zimskim sportnikom nudi letos Bohinj obilo užitka, snežne razmere so najugodnejše, bodisi za smučarje ali sankarje. Tudi skakalnica je izvrstna.

— Sneg v Bohinju. V Bohinju je zapadlo že 5 cm snega - pršiča. Situacija za zimski sport idealna. Sankške urejeno za trening k velikim tekmarjem.

Sokolstvo.

— »Sokoli« v Kočevju vabi na svojo prireditev s telovadbo, petim in prostozabavo v nedeljo, dne 5. februarja ob 8. zvečer v hotelu »Mesto Trst«. Sodeluje vojaška godba Dravske divizije. Vstopnina 5 Din., za rodbino 10 Din. Čisti dohodek je namenjen deloma za zgradbo Sokolskega doma.

— Društvo za zgradbo sokolskega doma v Šiški priredi v nedeljo, dne 5. februarja pri Stepiču v salonu Zabavni večer z bogatim sporedom. — Odbor.

Društvene vesti.

— Predavanje o davkih. Društvo »Soka« opozarja svoje člane in prijatelje na predavanje g. fin. svetnika J. Mosetiča o zgodovini davkov, ki bo v soboto, dne 28. t. m. ob 9. zvečer v salonu hotela »Lloyd«. Predavanje bo vrlo zanimivo, poučno in zabavno obnem. Vabljeni člani in prijatelji društva.

— Redni letni občni zbor Narodno-socijalne telekivne zadruge za vrši v torek, dne 31. jan. 1922 ob 8. uri zvečer v posvečevalnici mestnega magistrata. Dnevni red: 1) Poročilo odbora, 2) Volitev načelnika in nadzorstva, 3) Služajnosti. Vsi člani naj se sodeljivo udeležijo občnega zbora.

— Eder hoče preživeti vsaj nekaj ur v popolnem zadovoljstvu, naj po-

seti »Vodnikovo besedo«, katero priredi Narod. Čitalnica v Sp. Šiški dne 2. svečana t. l. pri gosp. Petru Stepiču, gostilničarju v Šiški. Na sporedu je petje čit. moškega zbora in kvartet. Burka: »Ne kliči vraga«. Nagovor Vodniku. Deklamacija Vod. pesni. Sodeluje godba Dravske divizije. Postrežba točna in dobra. — Odbor.

— Društvo prijateljev humanistične gimnazije vabi k 1. rednemu občnemu zboru, ki se bo vršil v torek 31. januarja ob 15. (3.) dopoldne v posvečevalnici oz. risalnici 1. drž. gimnazije v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora, 2. Referat o načrtu zakona za srednje šole, 3. Samostojni predlogi, 4. Sucičajnosti. — Odbor.

— Osrednje društvo poštinskih Uslužbenec za Slovenijo v Ljubljani vabi na zabavni večer v sredo, 1. februarja 1922 v Mestnem domu. Spored: Godba, petje, Leteča šaljiva pošta, kolo sreče, ples. Početek ob 7. zvečer. Vstopnina 3 Din. Ker je čist dohodek namenjen v podporo bolnih članov, se prepričala hvalno sprejemajo.

— Lovsko društvo Kamnik priredi dne 1. februarja t. l. svoj prvi lovski ples v prostorih Narodne čitalnice v Kamniku. Začetek ob pol 21. Vstopnina 5 Din. za osebo. Obleža lovski ali promenadni. Vstop le proti vabilu. Čisti donos je namenjen Zelenemu križu, zato se prepričala hvalno sprejemajo. Če bi kdo pomotoma ne dobil vabila, naj javi to podpisanimu odboru ali pa se zgleda na večer prireditve pri blagajni, kjer mu bo vabilo izdano. Vabljeni so vsi lovci in prijatelji lova. Lovski blagor! Odbor.

— Zveza vojnih vdov in sirot za Slovenijo v Ljubljani vabi vse članice na občni zbor, ki se vrši v nedeljo, 29. januarja ob 9. dopoldne v Konsumnem društvu v Zvezdi na Kongresnem trgu. Predsednica.

— Prost. gasil. društva Vič-Glinca redni občni zbor se vrši v nedeljo 5. svečana 1922 ob pol 10. dopoldne v občinskem dnevnim redom v občinski sobi stare šole na Glincah. Odbor.

— Centrala splošne organizacije vojnih invalidov za Slovensko ozemlje sklicuje v nedeljo, dne 29. t. m. ob pol 9. v veliki dvorani Ljudskega doma svoj redni občni zbor. Ker se bodo na njem razpravljala važna invalidska vprašanja, se p. n. člani in članice vabilo, da se ga udeležijo v polnem številu. Centralni odbor.

Poizvedba.

— Poizvedba. Ivan Kandare in Smarata št. 18, občina in pošta Starigr pri Raketu, prosi ako bi kdo vedel poročati o njegovem sinu Antonu Kandare, ki je služil pri 87. pešp., 1. bat., 3. četa, 1. vod, leta 1915 je bil vjet na ruski fronti in je bil interniran v Urslinu, Gouv. Vjatka. Dne 23. 7. 1915 je bil odpravljen na parobrod rek Kama in Volge zopet v mesto Kazan v železnico. Eventualno nastale poštno stroške se vsakemu, ki bi dal kakor poročilo, povrne. — Rudolf A. Puhar, orož. narednik v Snežniku, pošta Starigr pri Raketu.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

Ivan Podražaj.

Proda se

circa 2000 m³ stoječega bukovega lesa. Gozd leži 20 minut od kolodvoru blizu Ljubljane. Naslov pove upravitelju Slov. Naroda. 678

Dijak

se sprejme na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava Sloven. Naroda. 677

Sprejemem

natakrakega vajenca s primerno solsko izobrazbo v kolodvorski restavraciji. R. Ozvald, restavrat, Jesenice. 637

Sotrudnika-manufakturlista

sprejme takoj trdka Frano Grobath, Kranj. 646

V najem

želim splošno sedlarsko delavnico. Dopis pod »Smeč 648« na upr. Slov. Naroda. 648

Mesečna soba

meblirana, z električno lučjo, se išče. Najemna postranska stvar. Ponudbe pod »Soba 686« na upravo Slovenskega Naroda. 686

Nemeblirano sobo

v lepotnem predmestju išče miren gospod. Pnudbe pod »Miren 684« na upravo Slov. Naroda. 684

Iščem nujno sobo in kuhinjo

za dve osebi, tudi na periferiji mesta Ljubljane. Nagrada 30 litrov dobrega rizlinga ali 500 kron. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 652

Kontoristinjo

tudi začetnico, sprejme tvornica v Ljubljani. Zahteva se čedna pisava, steno-grafija in perfektno znanje nemščine. — Pisarne ponudbe pod »Tvornica 50 598« na upravo Slov. Naroda. 598

Kupijo se:

Pisalna miza, omara za knjige in šivalni stroj. Ponudbe pod »Jozsin 676« na upravo Sl. Nar. da. 676

Več parov novih smučl (ski)

se proda. Josip Peterca, kolar, Koseze. 675

Pozor, kolesarji!

Pošljite rabljena dvokolesa v popolno prenovo, emajliranje z ognjem in poniklanje. Na željo se kolesa tudi shranijo čez zimo.

F. Batfelj, Ljubljana

Karlovska cesta 4.

„TRIBUNA“

tovarna dvokolesa in otroških vozčkov. Najcenejša dvokolesa in otroški vozčki raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvokolesa in otroški vozčki v polno prenovo, emajliranje z ognjem in poniklanje. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Vinske trte in požlahtilive.

PRODAJA

Amerikanske sadike in cepiči, požlahtilive, Noa, Szaszoros, Delaware, Otello itd. se dobivajo takoj in spomadi v vsaki množini. — Nikolaj Reecha nasl., Novi Sad, Petra Zinskega ulica broj 21. 476

Samostojen korespondent

za slovensko in daljšo prakso se išče za takojšnji ali poznejši nastop. Prednost imajo oni, ki so večji knjižničarstva in obvladajo strokovno. Ponudbe s prenosom spricval ter navedbo referenc na Parno veleizdajarno Robert Diehl, Celje, Slovenija. 609

Kontoristinja

samostojna slovenska in nemška korespondentinja, izkušena strojevska in steno-grafija, se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji za tovarniško podjetje v Ljubljani. Prednost imajo absolventke slovn. in trg. šole. Ponudbe pod »Samostojna pisarniška moč 200-618« na upravo Slov. Naroda. 618

372

in na 240 je telefonska številka strojevskega inženirja Matije Perko, Zm. Šiška, Ljubljana, kar naj blago volijo zainteresirani upoštevati. 669

Sprejme se

več mehanikov za dvokolesa, motorje in šivalne stroje, in 1. strugar. Ljubljana, Zvonarska ulica 1. 700

Konfeti

serpentine, srečelov, šaljivo pošto priporoča trdka Ivan Bonač v Ljubljani. 667

Zobotehnik

prva moč, išče službo. Ponudbe pod »Zobotehnik 679« na upravo Sloven. Naroda. 678

Iščem podjetje

v svrhu soudeležbe.

Promoženje nekaj 100.000, poklic bančni uradnik z večletno prakso, veziran v trgovski stroki. Samo solidno ponudbo se bodo upoštevale. — Ponudbe pod »Podjetje 697« na upravitelju »Slovenskega Naroda«. 697

Kupci, pozor!!!

Proda se hiša z gospodarskim poslojem z lepim sadnim vrtnom ter njivo za zelenjavo. Posvetilo stoji tik kolodvora Brežice — Cena Din. 100.000.— Ponudbe pod »Ugodni nakup 615« na upravitelju »Slov. Naroda«. 615

Korespondent

izkušena, zanesljiva ter samostojna moč sretno stopejšec in steno-graf, se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme pri večjem tovarniškem podjetju v Ljubljani. Absolvent slovn. trgovske šole z daljšo prakso imajo prednost. Ponudbe pod »Korespondent 350-619« na upr. Slov. Naroda. 619

Proda se

polnoizolirani leseno-železne konstrukcije, do 700 m/m premca, za ugodno ceno.

Kupi se

400 m tračnica za ozki tir. Vpraša in ponudi se pri Welssbacher, Ljubljana, Dunajska cesta 66. 672

Sofer-mehanik

samostojen avtomonter, z dobrimi spricvali, govori več jezikov, išče mesto. Nastojiti more takoj. Ponudbe na: J. Kirin, Zagreb, Vinogradska c. 27. 423

Sobo

s posebnim vhom išče inteligentnega mlad gospod, ki je ves dan v uradu, plača dobro. Ponudbe pod »Dobra plača 622« na upravo Slov. Naroda. 622

Sprejmeta se

dve šivilji in tapetnik. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 699

Kot vzgojiteljica

pri boljši družini želi vstopiti izobražena gospodinja. Poučuje tudi klavir ter je veča šivanja. Ponudbe na gđ. Beuermann T., Zagreb, Mihanovičeva ul. št. 20. 624

IVAN KACIN

Etina sloven. izdelov. harmonijev v Gorici, Via della Croce št. 10 in Via Stretia št. 3.

Izdeluje vs. kovinske harmonije za pevsko društva, šole. V zalogi ima vedno izdelane harmonije kakor tudi klavijature za harmonije, orgije, strune za klavirje, turnir za mizarje. Oddaja tudi na obrake. Zahtevate cenik. 664

Strokovnjak.

Prokurist vešč vseh strok, posebno pa železnice stroke, dober organizator, kalkulant, nakupovalec itd. zmožen slovenskega strokovnjaka ter nemškega jezika, želi službo premeniti, eventualno stopiti kot kompanija s primernim kapitalom. Ponudbe pod »Strokovnjak 666« na upravo Slov. Naroda. 666

Proda se

enonastropna hiša v dobrem stanju v sredini mesta. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 698

Izurjena prodajalka

želi mesta v modni ali manufakturi trgovini, takoj ali pozneje. Ponudbe pod »Marjivost 665« na upravo Slovenskega Naroda. 665

Proda se

dobro ideo trgovina poleg kolodvora na Jesenicah. Vprašaj se v kolodv. restavraciji Jesenice. 636

Prodajalka

večja manufakturne stroke, starejša samostojna moč, se takoj sprejme. Prednost imajo zmožne pisarniške posloj. Ponudbe na »Triglav«, Vojška & Selovin, Kolodvorska ulica 8. 696

Samo kratek čas

(radi preselitve) mlinska sila po znižanih cenah razpoložljiva. Proda se tudi knjižnica čez 1000 knjig večina nemških. J. Dolinar, Svetje, Medvode. 650

Lepota

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepota rasti las, se moremo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripovednica so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELFA“ Lijlino mlečno milo
najbolje blago, najfinije „milo lepote“
4 kosi z samotom in poštnino 98 K

„ELFA“ obrazna pomada

strani vsake ne-
čistosti kože son-
čne pege, zve-
dače, nabore, itd., naredi kožo
mekko, rožnato-
belo in čisto; 2
porcijan. lončka
z omotom in po-
štnino 52 kron.

„ELFA“ Tavecina pomada
za rast las

lupni kožo glave, preprečuje izpadanje,
lamljenje in cepanje las, zapre prhlj
prerane svetlosti itd. 2 porcijanasta
lončka z samotom in poštnino 52 kron.

Prodajalec

sko naročijo najmanj 12 kosov od ednega
predmeta dobijo popust v naravi.

Ramona Lijlino mleko 15 K; brkomaš
8 K; najfiniji Hega-puder Dr. Klugera
v velikih original. škatljah 30 K; najfi-
nejši Hega sobni prašek v patent. ška-
tljah 80 K; puder za gošče v vrečah
5 K; sobni prašek v škatljah 7 K; v vre-
čah 5 K; Sachet dišava za perilo 8 K;
Schampoon za lase 5 K; rumenilo 12 li-
stkov 24 K; najfiniji parfem po 40 in
80 K; močna voda za lase 88 K. Za te
razne predmete se zamot in poštnina
posebej računa.

EDUARD V. FELLER, lekarnar, STUBICA
donja, Elza trg 238. Hrvaško.

Naznanilo.

Centenim naročnikom sporočam, da sem
se preselil iz Gospodarske ceste št. 1a
v Stenjskega ulice št. 4. (prva
ulica od kolodvora levo) ter s tem ravno
sedaj dobili večje množno prav dubega
štirerskega vina.

Franc Remic,
vinski trgovec. 651

„PARAMON“

Gumijeva peta. Nepo-
končljiva trajnost. Tvor-
nica: Bratislava - Petr-
žanka. Prodajni biro: Pa-
ramon Gummiindustrie,
Wien VII. Neubaugasse No. 7.

SALAMA
prva vrsta
novo blago
povsem zrela
se dobi posred
Prva hrvaška tvornica
solane, sušene mesa in
masla.

M. Gavrilović
sinovi d. d.
Petrinja.

Glavno zastopstvo za Slovenijo:
R. BUNC in drug
Ljubljana - Maribor.

Pozor, lovci!

Kupujem po najvišji ceni
sledenče kože:

Kune zlatice K 2000—3200
Kune belice K 1800—2400
Vidra K 1000—1800
Lisjajo K 500—700
Dihurja K 100—220
Jazbeca K 80—130
Divje zajce K 40—55

Fran Šmalc,
trgovina s klobuki,
Ljubljana, Mestni trg št. 24.

Preselitev.

Naznanjam cent. damam, da sem pre-
selila modal salon za šivanje z Dunaj-
ske ceste 23 (Bavarijski dvor) na PRULE
v novo uradniško hišo poleg
šole. Pri poročam se cenj. damam v
mestu in okolici za najdaljšo naklonje-
nost. Josipina Tepera. 680

Misti, podokane, stenice, šturki

In van golazem mora poginuti, ako
porabljate mola najbolje prekušana
in splošno hvaljena sredstva, kot proti
poljskim in hišnim m. šim K 16, za podoka-
ne 20 K; za šturke posebno mo-
čna vrsta K 26; tinktura za stenice
K 15; uničevalec molčev K 10 in 25; prašek
proti m. šim K 10 in 25; mazilo
proti m. šim pri šivih K 10—; ma-
zilo za uši pri šivih K 10—; prašek
za uši v obliki in verili K 10 in 25;
tinktura proti mršesom na sadju in
solenjadi (uničev. rastlin). Prašek
proti mravljam K 10 in 25. Posilja
po povzetju Zavoda za eksport M.
Janker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 15.

Odda se:

malo rabljena skoraj nova popolna
oprema, štalaze, prodajalnice mi-
ro tudi m. za za poslovanje z
denarjem za manufakturno
trgovino in več drugih miz za
trgovino

steklena stena z čebelimi, bruše-
nimi šipami 440 dolga, 310 visoka
dvoje kr. inih železnih vrat
240 visoke, 1.0 široke

lesena vrata

železna peč za plin

blagajna za na mizo

5 ločenih cavi za dimnike in sta-
niš a

lesena stena za obešanje oblek

4 velike palme, 1 velik lovor

Pozve se pri Feliks Urbanc v

Ljubljani. 875

Vabilo

na
redni občni zbor

Okrajne posojilnice v Litiji
registrov. zadruga z neomej. zavezo
ki se bo vršil

12. februarja 1922 ob 3.
uri popoldne v prostorih
okrajne posojilnice v
Litiji.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika.
2. Odobritev računskega zaključka
za leto 1921.
3. Sklepanje o porabi čistega do-
bička.
4. Skladnost.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklicen
ob določenem času, se vrši pol ure
pozneje drugi občni zbor na istem mestu
in z istim dnevnim redom, ki bo ve-
javno sklepal neglede na število de-
ležev.

NAČELSTVO.

Kontorist

perfektni stenograf, se sprejme
pri prostem stanovanju in hrani pri
Ed. Suppanz, Prištava. 660

Kompanjona

kapitalom 50.000 do 10.000 K išče
dobro uvedena tudeka, event.
se za toliko proda pri zelo ugodnih
pogoji. Ponudbe pod „Prometna 604“
na upravo Slov. Naroda. 604

Sprejme se

trgovski sotrudnik

več popolne mešane trgovine. Ponud-
be z označbo referenc in zahtev na
vidiko Josip Pauer, Bralovec.
Sprejme se tudi zdrav učencev z do-
brimi šolskimi spričevili iz poštno-
kmetijske hiše. 611

Velika klet

porabljiva za skladišče, suha, v
sredini mesta se odda. Ponudbe
pod „Klet“ na Anončni za-
vod Drago Beseljak in drug.
Ljubljana, Sodna ul. 8. 668

Kostanjev les

prosto vagon in večje množine v gozdu kupi J. Pogačnik, Lju-
bljana, Dalmatinova ul. 1/1. Posredovalci se dobro plačajo

NAZNANILO.

Centenim občinstvu uljudno naznanjam, da sem bil po več kot 20-let-
nem obratovanju primoran se s svojo trgovino in delavnico za suho robo pre-
seliti iz Virant ve hiše na Sv. Jakoba trgu v lastno lopo na Vodnikovem trgu
poleg mesarskih ošin.

Centenim občinstvo prosim, da mi isto blagoviti tudi na novem poslovnem
mestu ohraniti svojo dosedanje naklonjenost.

Jože Strle, trgovina s suho robo
Ljubljana, Vodnikov trg.

Službo tajnika

razpisuje Odraina hranilnica in posojilnica v S. o. št. 1. Lohi.
Ponudbe z navedbo dosedanje uporabe in zahtevka plače naj se
vpošljejo na naslov zavoda najkasneje do 15. februarja 1922. 643

Pozor trgovci z lesom!

Iz dosedaj skupnega sveta „Tamne doline“ opravičencev v Begunjah
pri Cerknici prodalo se bode dne 19. svečana t. l. ob 3. pop. na
javni dražbi stoječe jelovo drevje iz katerega se bode izdelalo nad
47.000 kubičnih čevljev tramov. Gozd je oddaljen od postaje Rakek
pol ure. Dražba se bode vršila pri županstvu v Begunjah pri
Cerknici, kjer se izvedo tudi natančnejši pogoji. 649

Koranit

zastopni škrljevec, najboljšo sredstvo sedenosti za pokrivanje st. eh in obloženje
zidov. Tovarna v KARLOVCU (Hrvaška).

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Fran Hočevar, Moste p. Žirovnice, Gorenjsko.

Stavbeniki, podjetniki, pokrivači in vsi, ki hoče imeti dobro pokrito streho,
sigurno proti dežju, toči, snegu, požaru in viharju, zahtevajte oferte.

Proda se 8 novih električnih motorjev

(enakoimenski tok) z vsemi pripadajočimi aparati
(proizvod Brown Boveri) za 300 voltov napetosti,
550 obratov in 14 HP. Motorji so pripravljeni za jaka
kola (Kraftwagen) za cestne železnice ali za nogon
velike transmissijske inštalacije v tovarnah. Motorji
so v Ljubljani. Ponudbe na: J. Matjaž, Ljub-
ljana-Siška, Knezova ulica. 653

Modni salon Stuchly-Maške

Ljubljana, Zidovska ul. 3.

Ima v zalogi fine in najnovejše oblike ter klasične
klobuke in čepice

od K 250— naprej.

Popravila za spreminjanje. Zalogi klobuki vedno v zalogi.

„Jok“ najboljši sladkorčki proti kašlju,

se dobivajo po vseh lekarnah in drogerijah.

Jakob Kohn i sin d. d.

Brod na Savi

veleprodaja žestih i žestih i h. plca (žganja in žganih opoj. pljač)
Utemeljeno 1866. Brzejavil: Alkohol I. Telefon 138.

Glavno zastopstvo trdke
Ellinger, Frölich i drug.
Wien, tvornica esencij i
neotrovnih boja (barv).

Zesta (žganja), rum, liker,
rakija, šljivovica, esencije
i boje. — Vino iz vlastnih
brodskih vinograde.

Zahtevajte
cienike!

Prodeja na primerna odlašila!

Amerikanska trdka

„SINGER“ šivalni stroji
Bourne & Co, New York

je razširila svoje delovanje v državi SHS ter je v stanju prevzemati
vse v to spadajoče posle kakor:
urejanje tvornic s specijalnim „Singer“ šivalnimi stroji vseh vrst z
elektr. čim pogonom; poleg tega ima v zalogi vse vrste strojev za obrt
in industrijo kakor tudi za rodbinsko porabo.

Pedražnice: Ljubljana, Selenburgova ulica 3
in v vseh večjih krajih države SHS.

Mehanična delavnica za popravila povečana.

MAKS PENN

strojna industrija in tehnične potrebe

München, Elisenstrasse 7

se priporoča, za nabavo vsakovrstnih strojev za industrijo, obrt
in elektriko, lokomobil, motorjev, kompletnih tvorniških oprav.
Specialiteta: rabljeni, dobro ohranjeni stroji in naprave, vse v
tehnično stroko spadajoče potrebščine. Jugoslovanske referenc.

Nova založba

r. z. z o. z. v Ljubljani

obvešča vse svoje člane, zadruga
in cenjeno občinstvo, da je v svo-
jem lokalu na Kongresnem trgu 19
otvorila trgovino s papirjem in
pisarniški potrebščinami.

Razpis službenih mest.

Pripravljalni odbor za ustanovitev

Trgovske banke d. d. v Ljubljani

razpisuje službena mesta in sicer:

- mosto ravnatelj,
- „prokurista,
- „internista,
- „arbitražerja

ter še druga uradniška mesta, kot korespondentov, knji-
govodij etc. ter mesto 1 sluge in tokača.

Ponudbe je vpsolati z navedbo dosedanjega službenega mesta
in zahtevka glede plače do 10. svečana 1922 na naslov: Priprav-
ljalni odbor za ustanovitev Trgovske banke d. d. v Ljub-
ljani, poštni predal št. 27. 594

**BETON-ŽELEZOBETON-
VODNE ZGRADBE-
ELEKTARNE-
Jnž. Laurenčič & Co**
STAVBENO
PODJETJE
LJUBLJANA
RIMSKEGA CESTAN 2
IZRABA VODNIH SIL
ŽAGE-MLINI-JEZOVI-HIŠE-VILE-INDUSTRIJ-STAUBE-MOSTOVI
PRORAČUNI-NAČRTI IN OBISK INŽENIRJA BREZPLAČNO.

Modna trgovina

A. Šinković nasl. K. Soss
LJUBLJANA, MESTNI TRG 19.

Za predpust:

- Perilo za dame in gospode
- Nogavice, rokavice
- Svila za obleke
- Baržun i. t. d.
- Čipkasto blago
- Modni nakit.

!Vedno novosti!

Cene

priznane nizke!

Matija Hudovernik

načelnik v pokoju

danes, dne 26. t. m. ob 9. uri zvečer, previden s sv. zakramenti
za umirajočih v 82. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega ranjkega se vrši v soboto dne 28. t. m.
ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosli v Mostrani št. 2 na poko-
lišče na Dovje.

Bodi mu ohranjen blag spomin!

MOJSTRANA, dne 26. januarja 1922.

Žalajoči rodbini:
Kaizer in Hudovernik.

Mesečna soba

eleg. meblirano, z električno lučjo in posebnim vzhodom, za dve osebi, se laže. Dovoljenje stanova urada se doprinese, najemna postranska stvar. Ponudbe pod „Mirno 626“ na upravo Slov. Naroda.

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani

priloga ogled svoje zaloge manufakture

!! Izključno češki izdelki !!

Ravnokar prispeva blago od mnogih čeških tovarn. Prispeva je tudi izbrana zaloga damskega blaga od znane bruske tvrdke Stassany & Schloinger. — Glavno skladišče v „Kresiji“, I. nadstr. — Poseben vhod iz Lingarjeve ul. št. 1. — Detajlna prodajalna v Stritarjevi ul. št. 5. Podružnica v Somboru.

Les za žago

Smrekove, bukove in hrastove hlode kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Ponudbe franko vagon nakladalna postaja Ivan Šiško, tovarna parketov, parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica št. 4. — Isključno se sprejme zanesljiv in izvežban

gaterist

če mogoče za takojšen nastop. 532

Gostilničarji! VINO

vseh vrst si pred nakupom ogledite v povečani vinski trgovini tvrdke J. Jelenič, Ljubljana, Stara pot (pri deželničih) telefon 578. 0079

Novo podjetje

vsakovrstnih strugarških izdelkov se v ljudno priporočila ceninam naročilom. Spoštovanjem Rok Cakš, strugarški mojster, Zg. Šiška 18. 268

ŽIMA

Zimo za zimnice vsake vrste izdeluje in prodaja tvrdka Lovro Ješe-tova včova, žimoproja, Strazišče, Kranj. Vzorci zastoj in poštnine priložilo. Kupim ščetine, kozjo dlako, grivo, goveje in konjske repe. 8508

TRGOVINA. 662
V najem se odda že čez 30 let stara trgovina mešane stroke, popolnoma na novo opremljena, v prometnem kraju na Dolenjskem ob železnici. Ponudbe pod št. 405, pošto ležeče Brežice.

Z „L'Oréal Henné“, Paris

barva las v vseh nuancah in izdeluje vsa lasna dela M. Podkrajšek, frizer za dame in gospode, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 32. 9754

Prva jugoslov. barvarija, krasarstvo in strojarstva P. Semko, Ljubljana, Glince 230.

Sprejema lišaje kože v barvo kakor vsa v to stroko spada oča dela. Delo prevzemam v trgovini čevljev. Kupujem kožo divjačine. — Gladišče št. 10. 268

Tapeciranje avtomobilov izvršujem po modernem vzorcu in po najnižjih cenah. Izotako izdelujem vsakovrstne konjake, opreme, popravila predmetov in dekoracije

St. Vincek, Ljubljana, Glince št. 96

Prodajam manjšo hišo

z dobro idočo trgovino z mešanim blagom. Naslov pove uprava Slov. Naroda,

Upravitelj

popolnoma izvežban v gospodarstvu, samostojen knjigovodja z večletno prakso, želi primernega stalnega mesta na veleposredstvu. Ponudbe do 15. febr. pod „Stalno 582“ na upravo Slov. Nar. 582

Proda se skero nova oprava in stelaže za modno trgovino. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 597

200 hl
Ljutomercana
proda eskrbnitvo graščine Gornja Radgona. 475

Staro lito železo
ter staro medenino, baker, cin, svinec in cin kupuje po najvišjih cenah tvrdka Breznik & Fritsch, trgovina z železino, Ljubljana. 596

Kupi se prostor, dozdien ali parcela, pripraven za podjetje. Prednost Šiška ali Dunajska cesta. Takojšnje ponudbe pod „Ugodnost 633“ na upravo Slov. Naroda.

G. F. Juršič
uglaševalec glasovnih v Ljubljani
Wellfova 12.

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg št. 15.
priporočila svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprejemalnih polj
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Dospeli se provratni
šivalni stroji:

Cene ugodne z jamstvom. Pouk v veščini brezplačno. Ysa po ravila se sprejemajo. JOS. SELOVIN-ČUDEN, Mestni trg št. 13. 318

PETROLEJ
OLJA mineralna
vsake vrste nudi po najpovoljnejših cenah
ASTRA d. d. Zagreb,
Preparatovičeva 2. int.
Tel. 23-38. Brz.: Astra.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanški in trboveljski premog vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava
la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. Ljubljana, Nunska ulica 19.

Poverjeni agent

Novosadske produktne borze

Božidar Balabušič, Novisad,

Kralja Petra ulica 1, I. nadstr.

Izvršuje najpovoljnejše in najvestnejše vsakovrstne borzne posle.

Brzjavlj.: Balabušič, Novisad. Telefon 4-12.

Razpisuje se

restavracija v Kazini

z vsemi k restavraciji spadajočimi pritlikinami.

Strokovno izvežbani reflektanti naj pošljejo svoje ponudbe pismeno na „Ravnateljstvo društva „Kazina““ do 15. februarja 1922 — na pozneje došlo se ne bo oziralo — kjer dobe tudi potrebna pojasnila.

TRGOVSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI.

Vabilo na subskripcijo delnic.

Trgovci, industriji in obrtniki ljubljanskega in mariborskega okrožja so sklenili ustanoviti lasten denarni zavod, kateri naj ostane v rokah izključno trgovskega, industrijskega in obrtniškega stanu in kateri naj v prvi vrsti varuje interese trgovcev, industrijalcev in obrtnikov, ter se naj v najkrajšem času razširi na teritorij cele Jugoslavije.

Minister za trgovino in industrijo je z odlokom z dne 28. novembra 1920 št. VI. 3388 dovolil ustanovitev delniške družbe z imenom

Trgavska banka d. d. v Ljubljani.

in so bila tozadavna pravila od deželne vlade za Slovenijo s sklepom z dne 11. januarja 1922 št. 80/22 potrjena.

Po § 5 potrjenih pravil znaša delniška glavica 10.000.000 K in je razdeljena na 25.000 v gotovini polno vplačanih delnic po 400 K. Delnice se glase na prinosca. Delniška glavica se bode s sklepom občnega zbora zvišala na 30.000.000 K z izdajo nadaljnjih delnic.

Glasom pravil zamoremo izdati najprej osnovno glavico po 10.000.000 K, katero oddajamo v javno subskripcijo i. s.

25.000 delnic po 400 K nominale

Ceno za podpisane delnice je pri subskripciji plačati v gotovini.

Delnice se stavljajo na subskripcijo po sledečih pogojih:

1. Delnice se prepuste po kurzu 400 K več 80 K za emisijske stroške.
2. Delnice participirajo na čistem dobičku poslovnega leta 1922;
3. Delnice se bodo izdale v komadih po 1, 5 in 25 delnic.
4. Repartitijo delnic izvrši pripravljalni odbor.

Rok za podpisovanje delnic se prične dne 20. januarja 1922 in neha dne 4. febr. 1922.

Prijave sprejemajo: V Ljubljani: Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice ter Slovenska trgovska delniška družba, v Mariboru pa Kreditno društvo mestne hranilnice, Orožnova ulica 2.

Vsak podpisovalec dobi od vplačnega mesta potrdilo o številu subskribiranih delnic in o vplačanem znesku. Subskribentom se bode o dodelitvi delnic poročalo. Ako bi se posameznim subskribentom ne moglo dodeliti polno število podpisanih delnic, se vplačani zneski pridržijo, in se bode dodelitev manjkajočih delnic izvršila pri novi subskripciji, katere se razpiše takoj po občnem zboru. Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil o podpisanih delnicah začasna potrdila o številu vplačanih in dodeljenih delnic. Delnice se izroče pozneje proti vrnitvi začasnih potrdil. Po § 16 pravil daje na občnem zboru vsakih 25 delnic po en glas.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1922.

Dolenc Franc, lesni industrijalec, Škofja Loka. Arnež Ana, lesna trgovka, Jesenice. Golob Franc, tovarnar, Ljubljana - Vič. Gerkman & Lenns, veletrgovina, Ljubljana. Gaspari & Fawinger, veletrgovina, Maribor. Gajšek Martin, trgovec, Maribor. Hartman Peter, trgovec, Ljubljana. Hodžet & Koritnik, veletrgovina, Ljubljana. Hohnegger & drugovi, lesna industrija, Maribor. Hudovernik & Co., lesna industrija, Radovljica. Javornik Josip, lesni industrijalec, Žalna. Ilc Ivan, lesni trgovec, Ribnica. Jug & drug, lesna trgovina, Maribor. Dr. Irgolič Fran, industrijalec, Maribor. Dr. Kobal Alojzij, Ljubljana. Kostovc Ivan, veletržec, Ljubljana. Korentan Ivan, veletržec, Ljubljana. Korajžič Ivan, trgovec, Maribor. Kravos Ivan, sedlarski mojster, Maribor. Križnič Alojz, lesni industrijalec, Maribor. Lilleg Alojz, veletrgovec, Ljubljana. R. Lukman, veletržec, Ljubljana. Majer Fran, trgovec, Maribor. Moden Viktor, veletržec, Ljubljana. Medica Franc, veletržec, Ljubljana. Mendinger Tomaž, veletržec Ljubljana. Novak Fran, brivski mojster, Maribor. Oset Miloš, trgovec, Maribor. Pinter & Lenard, veletrgovina, Maribor. Pavlaković Nicfor, carinsko in špedicijsko podjetje, Maribor. Pogačnik Anton, lesna industrija, Podnart. Pogočnik Franc, veletržec, Ljubljana. Dr. Rekar Ernest, lesni industrijalec, Jesenice. Ing. Rudež, grajščak in lesni industrijalec, Ribnica. Rus Ivan, lesni industrijalec, Loški Potok. Sava, lesna industrijska družba, Ljubljana. Skaberne A. & E., veletržec, Ljubljana. Sommbüchler Franc, gozdarski mojster, Trzin. Šepce M. & E., veletržec, Maribor. Schmidt Oton, ravnatelj blag. oddelka Kmetijske družbe, Ljubljana. Schneideritsch Alojz, trgovec, Maribor. Stancar Ninko, veletržec, Ljubljana. Stepic Peter, veletržec, Ljubljana. Popović Janko, veletržec, Ljubljana. Tavčar Jože, veletržec in industrijalec, Maribor. Toman & Reich, veletrgovina, Maribor. Valjak Gluro, trgovec in restavrat, Maribor. Wehr Vilko, veletržec, Maribor. Velka Gera, lesna industrijska družba, Ribnica. Verovšek Jurij, veletržec, Ljubljana. Worsche Karl, veletržec, Maribor. 486

Oglas.

Nabavka drva.

14. februarja 1922. god. u 10 sati prije podne, održat će se ustmena licitacija (dražba): za nabavku drva kod divizijske intendature u Ljubljani, komande Vojnog okruga Maribor i Celje i komande mesta Ptuj i Slovenska Bistrica.

Potreba je:

Garnizon	M e s e c								Ukupno
	maj	juni	juli	august	sept.	oktobar	novemb	decemb.	
	1922. godine								
prostornih (kubnih): metara drva									
Ljubljana	936	959	1693	2739	1693	913	913	913	10759
Maribor	906	930	1348	2695	1588	818	818	819	9922
Celje	236	254	449	898	540	269	269	269	3184
Ptuj	180	180	231	462	276	139	139	139	1746
Slovenska-Bistrica	64	64	102	202	121	61	61	61	736

Primaju se ustmene i pismene ponude na svaku količinu drva. Kaucija 5%. Uslovi kod označenih komada.

Komanda Dravske divizijske oblasti E. broj 47
od 24. januara 1922. godina.

Jetika!
Specialist za pljučne bolezni
Dr. Pečnik
ordinira v torek in petek: 11 — 12 ure
in 2 — 4 ure v Mariboru, Razlagova
ulica 21.
V št. Jurju ob juž. žel. samo v čet-
tek celi dan. 3275

Jugoslovanska banka d. d.
Deln. glavn. K 200.000.000— Centrala v Osijeku. Rezerve K 50.000.000
Menjalnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.
Rupuje in prodaja devize in valute najkulantnejše. Obrestuje vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun po najvišji obrestni meri.

Velika zaloga klobukov in slam-
nikov se dobi pri
Franc Cerar
tovarnar v Stebu, p. Domžale.
Prevzemajo se tudi stari klobuki
in slinčki v popravilo pri Ko-
vačeviči i Tršan v Ljubljani, Pre-
šernova ulica št. 5.
Sprejemanje v sredo.

Samo še nekaj dni plačujem
za lisičje kože . . . K 1000—
za kuno K 4000—
LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 7, na dvorišču.

„KRISTAL“
družba z o. z.
tovarna ogledal in brušenega stekla
MARIBOR, Vrbanova ulica št. 1.
Brzjavlj.: „KRISTAL“, Maribor. Telefon št. 123.

Nova, moderno urejena tvornica izdeluje zrcala raznih oblik in velikosti od najprostejših do najfinejših, ima na izbero kristalno steklo (brušeno) v poljubnih vzorcih za opremo pohištva, za napise trdk in varnostno steklo za vrata; prevzema izdelavo vlaganja brušenega stekla po različnih vzorcih v medenino (mesing) za vrata itd. — Poškodovana zrcala se prevzemajo v popravilo. — Točna postrežba. — Zmerne cene.

CEMENTNA
STREŠNA OPEKA **ZIDNO KAMENJE**
se izdelujejo najbolje z
„AMBI“ **„PAX“**
strojem za strešno opeko strojem za zidno kamenje.
Ti stroji delajo v vseh državah celega sveta a prednjačijo vsem
sličnim strojem radi njihove sobitne konstrukcije.
Opeka je po dobroti enaka vsakemu ilovnatem blagu je ceno in se
more proizvajati na v-akem stavbišču, prihranitev dovoznih stroškov.
— Oferti in poseti inženjerja brezplačno. —
FERRUM d. d. Zagreb, Masuraničev trg 3.

Telefon št. 1298. Telefon št. 1298.
Advokat
Pavle M. Moravac
načelnik Ministarstva Trgovine i Industrije u
penziji
Begorad
Karadjordjeva ul., Palata Bristol.

Brüder Fischer
Wien, III., Fasangasse 38.
Brzjavlj.: Lokomobilmischer Wien Telefon št. 5095, 9288
Lokomobile
sedaj točno in kratkodobno:
Wolf: vročeparne 15/25, 25/40, 35/55, 45/70, 80/120, 180/230 HS.
polnopalne 11/18, 15/25, 20/35, 30/50, 100/120, 140/180 HS.
Lanz: vročeparne 10/25, 25/40, 40/60, 70/100, 90/125, 130/190 HS.
polnopalne 15/25, 25/40, 30/50, 100/120, 120/180 PS.
Hofherr-Schranz: polnopalne 8/12, 12/15, 15/18,
18/22, 25/40 HP.
in različne druge znamke.
Lokomobilni kotli: 120, 60, 23 7 qm.
Polno jamstvo za tvorilno in obratno zmožnost specialne
kuritve za vsa kuriva.
Vprašanja na Stebi & Tuječ, Ljubljana, Resljeva c. 4.

Halo!!
Zahtevajte
tako
Pechovo črnilo

samo pri domači I. jugo-
slovanski tvornici črnila

Vjenceslav Pech
Zagreb, Illica broj 191.
Telefon 6—43.

Kolonijalno blago, sladkor, pomaranče
in limone, posušeno sadje, mirodišje itd.
Dobava naravnost iz produkcijskih zemelj nudi po
najnižjih izloženih cenah
„ORBIS“ S. a g. I. TRIESTE
Brzjavlj. naslov: Orbis, Trieste.
Zastopniki v vseh glavnih mestih Jugoslavije se iščejo.

Italijansko - jugoslovensko
d. d. za industrijo i trgovino
(Uvoz - Izvoz)

Kapital: Lit. I. 500.000.

Zakonski sedež: Rim, Via della Vite, N. 11.

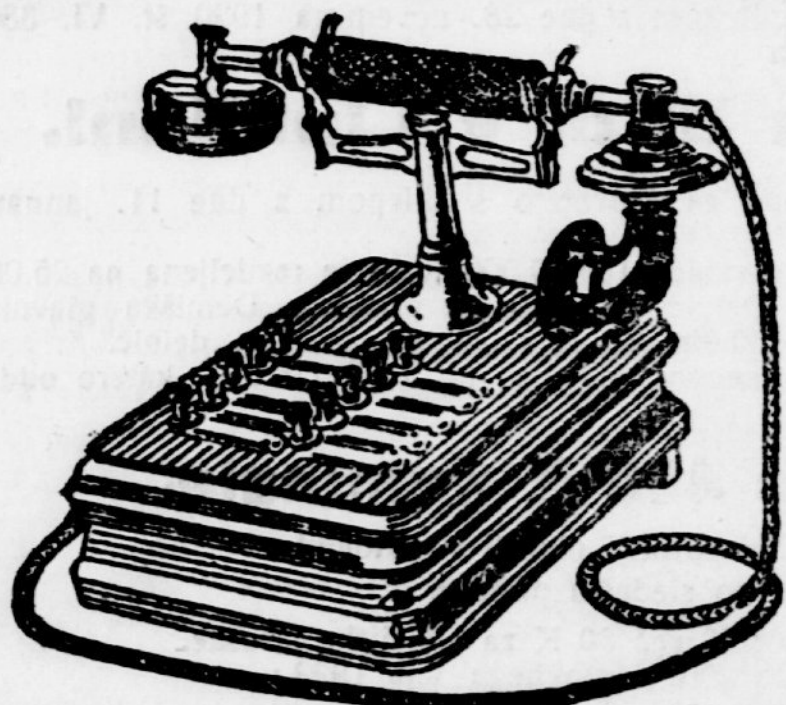
Podružnica in glavna poslovalnica:
Milano (5), Via Paolo da Carnobio N. 2.

Uvaž. v Italijo: volje, svinje, mast, maslo,
živo in zaklano perutnino, jajca, vsakovrsten
les, ogelje in premog, cement, topinu, esence,
posušeno sadje, fižol, žita itd.

Izvaž. iz Italije: platneno, volneno in
svileno blago, predmete iz konoplje, jute
in lanu; vsakovrstne klobuke in kape ter
fese, žveplo, modro galico, kameno in mor-
sko sol, riž, vsakovrstne čevlje, konfecijo,
nirano perilo in odeje, tehnične in meha-
nične predmete, pisalne stroje itd.

Za obvestila se obračate na Jadransko banko
v Jugoslaviji in Italiji.

Vse posle opravlja poslovalnica v Milanu.

Vse vrste **telefonskih** **brzjavnih** aparatov

in potrebčin za hišo in javno uporabo, kompletne tele-
fonske centrale

„Tungsram“, Zagreb, Galjeva ul.
št. 32. Tel. 14-65.

Zvornica kola i industrija
drvene robe d. d.

tvornica v Mariboru izdeluje:

VOZOVE

poljedelske in druge v lahkem in težkem izdelovanju,

Poedine dele vozov

kakor kolese, lestve itd.

Talige

okovane in neokovane.

Ročne vozičke

s strojem izdelane v serijah, vsako množino in v
najkrajšem času.

Dopisi: Tverkola, Maribor, poštni predal 27/a.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Podružnice:

Split, Trst, Sarajevo,
Gorica, Celje, Mari-
bor, Ptuj, Brežice.

LJUBLJANA - STRITARJEVA ULICA 2.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Prodaja srečke razredne loterije.

Telef. štev. 261 in 413.

Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica
K 50.000.000.

Rezervni zakladi

K 45.000.000